

Mavi kurdun peşinde ormanda bir gece!

Dergimiz yazarlarından Şiirsel Taş'ın kaleme aldığı, Özlem Keleş'in enfes resimleriyle hayat verdiği "Kim Korkar Mavi Kurt'tan?" adlı kitap, 5-8 yaş arası çocukların uykudan önce ellerinden düşüremeyecekleri çağdaş bir masal.

FOTOĞRAF: HAKAN KÜÇÜKYILMAZ

"Yatağı rengârenk yapraktan, yorganı bin yamalı rüyadan. Yanıtını kim-senin bilmediği, bilenin unuttuğu bu bilmeceyi bilen, ninniye duyup uyusun; bilmeyen, Ninni Ninesi'yle beraber cevabı aramayı gitsin! Söyleyin bakalım, Kim Korkar Mavi Kurt'tan?" Yazarımız, çocuk ve gençlik edebiyatının başarılı kalemi Şiirsel Taş'ın son kitabı *Kim Korkar Mavi Kurt'tan?*, Tudem Yayınları'nca yayımlandı.

"Uyumak İstemeyen Çocuklar Şehri'nde yaşayan Ninni Ninesi, her gece gökyüzünden ninniler söyleyerek çocukları uyutan kukuletalı tonton bir teyzedir. Evinde asla saat kullanmaz, "şehir meydanındaki Büyük Saat her-kese yetecek kadar gevezelik ediyor za-ten" der, ve çocukların uyku saatinin geldiğini, "akşam dallara tüneyip, başı-

nı kanadının altına alan kuşları görün-ce" anlar. Bir gece uykusu kaçınca, çocuklara ninni söylemek yerine, yirmi yılda bir sorduğu bir bilmeceyi sorar ve çocuklarla birlikte, bilmedeki gizemli Mavi Kurt'u aramaya başlar.

Uykularından feragat etmek zorunda kalan çocuklar, Ninni Ninesi'nin uydurduğu 'perşertesi günü' sayesinde ertesi gün okula gitmek zorunda kalmadıkları için, gönül rahatlığıyla karanlık ormanı geçip korkutucu Mavi Kurt'u aramaya başlarlar. Sapsarı, kıpkızıl, turuncu ve kah-verengi yaprakların arasından çıkan masmavi, şirin mi şirin yavru bir kurt; onları çocukluk korkularından arındırıp cesaret köprüsünden geçirir. "Bir rüya, bin ninni, bin bir bilmece..." ve işte karşınızda; Özlem Keleş'in birbi-

rinden güzel renkli resimleriyle hazırlanan, Şiirsel Taş'ın lacivert hayal gücüyle çocuklara macera dolu bir serüvenin kapısını aralayan *Kim Korkar Mavi Kurt'tan?* Bu kitap, çocuk okurlara rüyanın, düşlerin ve büyüme yolunda atılacak ilk cesur adımın yolunu gösteriyor. Kitabın yazarı ve çizeriyle keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

"Kurt takıntınız" nereden geliyor?

Ş.T.: "Kurt takıntım var" derken, takıntı sözünü olumsuz anlamda kullanmıyorum. Çocuk öykülerinde kurt motifini kullanmayı seviyorum. Daha doğrusu, kurt motifini ister istemez belirliyor öyküde. Takıntı birkaç kaynaktan besleniyor sanırım. Öncelikle, klasik anlatılarda karşımıza çıkan kurt

Bu ay İyi Kitap'ta...

Bu yaz İyi Kitap için gerçekten güzel sürprizlerle geldi. 2008 Sait Faik Hikâye Armağanı sahibi, hikâye ve roman yazarı Behçet Çelik İyi Kitap ailesine katıldı. Behçet Çelik bu sayımızdan itibaren Çoğul Kütüphane başlıklı köşesinde güncel okumalarımızın kapısını gençlere açmaya çalışacak. Kendisine hoş geldin diyoruz!

Bu sayımızda 18 kitap tanıttık. Bunlardan özellikle biri, dergimiz yayın hayatına başladığından bu yana hiç sektirmedeği başvuru kitapları tanıtımlarıyla bizi destekleyen Şiirsel Taş'ın "Kim Korkar Mavi Kurt'tan? adlı masalı, bizim için ayrı bir önem taşıyor. Şiirsel Taş ve kitabının çizeri Özlem Keleş'le yaptığımız söyleşiden sizin de keyif almanızı diliyoruz.

İyi Kitap'ın gelecek sayısında buluşmak dileğiyle...

karacterinin çocuklar için ürkütücü, sindirici bir kişilik olmasına karşı bir isyan galiba bu takıntı. Öte yandan kedileri çok sevmekle birlikte, köpeklere karşı zaafım var ve onların evrimsel geçmişindeki uzantısı da kurtlar. Geçmişte adaya sürüp birbirlerini yemesine seyirci kaldığımız, göz kırpmadan itlaf ettiğimiz bir türün, insanlar için değil de, sadece kendisi için var olduğu, henüz evcilleşmemiş olduğu o uzak dönemlerine gönderme yapmak hoşuma gidiyor. Çocuk ruhunun da sadece kendine ait, kendine özgü böyle bir tarafı var; onu da zaman içinde "evcilleştiriyoruz."

Kurt mu, tilki mi Mavi Kurt, zira çizimlerde tilkiye benziyor?

Ş.T.: Mavi Kurt'un görsel olarak kurda, tilkiye ya da başka bir hayvana benzemesinin bence hiç önemi yok. Aslında simgeselliği açısından tercihim herhangi bir hayvana benzetilmemesi. Kitabı gören yetişkinlerin bu kurt mu yoksa tilki mi ikilemini yaşadığını gördükçe kıs kıs gülüyorum. Kitapla ilgili alacağım geri dönüşler içinde önemli bir konu haline geldi bu. Çocukların bu soruya kafayı ne kadar takacağını ve yorumlarında yetişkinlerden ne ölçüde farklı düşüncelerini çok merak ediyorum doğrusu. Çocuklarla yetişkinlerin gözüne, aklına takılan ayrıntılar örtüşmeyebiliyor. Özlem Keleş'in çizdiği Mavi Kurt eskizleri içinde, kitapta gördüğü-

nüz Mavi Kurt'u seçen iki kişi vardı: Biri Özlem, diğeriyse sekiz yaşındaki kızım. Benim seçimim reddedildi. Gayet demokratik bir anlayışla çalıştık anlayacağınız ve sonuçtan çok memnunum.

Mavi Kurt, çok sevimli, masmavi bir tilki olarak resmedilmiş. Sizce tilki mi bu kurt?

Ö.K.: Bir sayfada, çocuklardan biri mavi kurdun nasıl olabileceğini düşünürken gördüğümüz kurt, hepimizin ilk aklına gelen kurt resmiydi muhtemelen. Kafamızdaki kurt imajını kullanmaktansa, vahşi olmayan, daha sempatik yavru bir kurt çizdim.

Çocuklar için çizmek ayrı bir pratik değil mi? Yetişkinlerinkinden nasıl ayrışıyor çocuk görselliği? Çizimini nasıl etkiliyor?

Ö.K.: Çocuklar için çizmek çok keyifli ve farklı bir uğraş. Çocukların hayal gücü çok yüksek, henüz yetişkinler gibi öğrenilmiş düşünce kalıpları yok. Çocuklarda yetişkinlerdeki doğru-yanlış, iyi-kötü vs. gibi karşılaştırmalar, tanım kaygıları, sınıflandırmalar yok. Bu da çizere daha özgür, sınırsız bir çalışma alanı sunuyor.

Nasıl bir kurt bu Mavi Kurt? Kötü değil, ama çok masum bir kurt da değil. Çocukları ürkütüyor en başında...

Ş.T.: Mavi Kurt, bilinmezliğiyle

ürkütüyor çocukları öykünün başında. Başka bir deyişle çocukları varlığıyla değil, onunla daha önce hiç karşılaşmamış oldukları için yokluğuyla korkutuyor. Çocuklar Mavi Kurt'la karşılaştıkları anda, bilinmezlik, dolayısıyla da korku siliniyor. Ancak Mavi Kurt'un yetişkinlere bakan yüzü bambaşka. Günlük yaşama dair kaygıların, endişelerin yansıması Mavi Kurt. Ertesi gün geç kalmak, işe güce yetişememek gibi... Mavi Kurt'u tek başına iyi ya da kötü diye nitelendirmek doğru olmaz. Ormandaki varlığının nedeni kimseyi korkutmak değil. Kırmızı Başlıklı Kız'ı yemeye hazırlanan sinsi kurt gibi pusuya yatmıyor, kandırmıyor; kendi halinde yaşamını sürdürüyor. Fark, Mavi Kurt'a olan bakış açılarında: Çocuklar Mavi Kurt'u kucaklayıp onunla söyleşirken, yetişkinler ondan ürküyor, çekiniyor.

Çocukların uyuması için söylemesi gereken ninniyi unutan Ninni Ninesi ise biraz yaşlı büyükannelerimizi hatırlatıyor değil mi?

Ş.T.: Ninni Ninesi, söylemesi gereken ninniyi unutmuyor aslında. Bir yönüyle, klasik büyükanne tiplemesinden hayli farklı Ninni Ninesi.

Ponponlu cadı şapkası ve terlikleriyle ailemizden biri gibi. Peki, sizce bir uyku perisi figürü değil mi Ninni Ninesi?

Ö.K.: Ninni Ninesi ayağında terliğiyle en ev halinde bir nine. Başındaki kukuleta ile birazdan yatağa girip uykuya dalacak gibi. Uyumak istemeyen çocuklara da böyle bir nine figürü gerekiyordu sanki.

Çocuklar uyumadığında, Ninni Ninesi'nin sorduğu bilmecedan Mavi Kurt çıkagelip onları uyutuyor sanki... Zaten bilmecenin kendisi Mavi Kurt!

Ş.T.: O gece uykusu kaçıyor ve ninni söylememeyi bilinçli olarak tercih ediyor. Biraz muzip, hınzır, çocuku bir tavrı var. Yaşıyla belki yetişkinlere daha yakın ama yüreği çocuk. Söylenecek ninni kalmamasına gelince... Söylenecek ninni her zaman var ama asıl sorun, galiba ninni söyleyenlerin soyunun tükenmeye yüz tutma-

İYİ KİTAP Aylık Yaygın Süreli Yayın / 25.000 adet basılmıştır. Ücretsizdir. ISSN: 1308 - 8866

İmtiyaz Sahibi: Tudem Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına İsa Aykanat / **Yayın Yönetmeni:** İlke Aykanat Çam

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Aslı Tohumcu / **Yazı İşleri:** Serda Semerci, Yeliz Kızıllarslan / **Grafik Tasarım ve Uygulama:** Cemile Öz

Baskı: Ertem 0(312) 284 18 14 / **İrtibat Adresi:** Bahariye Cad. No: 47 Kat: 4 Daire: 6 Kadıköy - İstanbul / **Tel:** 0(216) 418 16 17- 12

Faks: 0(216) 418 16 01 / **www.iyikitap.net** - **e-posta:** iyikitap@tudem.com / **Reklam:** 0(216) 418 16 17 iyikitapreklam@tudem.com / **Trafik:** Gül Karamlek

sı. Mavi Kurt'un işlevi, çocukları uyutmak değil. Mavi Kurt'un kesin sınırlarla tanımlanabilir herhangi bir görevi yok bu öyküde. Keyifli bir keşif öyküsü gibi görüyorum ben bu kitabı. Çocukların, büyüklerin yaşadığı korkuları keşfetmesinin öyküsü. Anne babanız, kendileri karanlıktan korkmadıkları için, sizin karanlık korkunuzu anlamamakta direniyorlar mı? Hiç dert etmeyin. Onların da, itiraf etmeseler -ya da itiraf etmekten korksalar bile, korktuğu pek çok şey var.

Düşsel rüyalar âlemini simgeliyor değil mi Mavi Kurt? Korkudan uyuyamayan çocuklar, karanlık bir uyku ormanından rengârenk yapraklara çıkıyorlar. Bu yaprakların arasından ise Mavi Kurt çıkıyor bir kurtarıcı gibi. Başlangıçta ürkütücü olan, düşsel ve masalsı bir figüre dönüşüyor.

Ş.T.: Bir kez daha aynı şeyi söyleyeyim, bunu söylemek hoşuma gidiyor çünkü. Okur neyi simgelediğini düşünüyorsa, onu simgeliyor olsun Mavi Kurt. Bu simge, olasılıkla okurun yaşına göre de değişecektir. Hatta çok küçük bir çocuk için hiçbir simgesel tarafı olmayacaktır. Ama yazarı için, çocuklukta var olmayan, büyümenin getirdiği, günlük yaşama dair sıkıntıları, endişeleri, korkuları simgeliyor Mavi Kurt. Çocukların pek çok korkusu erişkinlere nasıl anlaşılabilir ve saçma geliyorsa, ki öyle gelmemesi gerek aslında, erişkin yaşamına dair bazı korkular da, emin olun çocuklar için son derece anlaşılabilir ve boş. Ertesi sabah erken kalkmasanız ölmezsiniz ya!

Görseller de ayrıca çok başarılı ve çarpıcı. Parçalı renklerin alacalı ve pastel tonlarını, rüya atmosferi yaratmak için mi tercih ettiniz?

Ö.K.: Pastel tonların yoğunluğu, doku, ton farklılıkları ve çizgilerle, dolu dolu resimler yapmaya çalıştım. Rüya atmosferi yaratmaktan çok, yapmak istediğim; bir kerede okunup biten bir kitap değil de, sıkılmadan tekrar resimlerine bakılabilecek bir kitap resimlemektir.

Resimlerde kolaj tekniği kullanarak büyük bir çeşitlilik yakalamışsınız. Gerçeklik hissi yaratması için mi fotoğraf üstüne renklendirme yaptınız?

Ö.K.: Evet gerçekten kolajın doku

ve yüzey farklılığı büyük bir zenginlik, bunu kullanmayı seviyorum. Fotoğraflara müdahalede bulunarak, gerçeklikten hayal dünyasına geçiş yapmaya çalıştım.

Her çocuğun çocukluğunda, evrensel ve kişisel anlamda bir Mavi Kurt var mıdır? Yetişkinlik yolunda atılacak en büyük adımın geceleri korkmamanın ve uyumanın olduğu düşünülürse, sembolik hayal kahramanlarının önemi de artıyor değil mi?

Ş.T.: Yetişkinlik yolunda atılacak en büyük adım gece ve karanlık korkusunu yenmek mi, bilmiyorum. Sonuçta, geceler çocuklar için olduğu kadar, ana babalar için de korkutucu. Çocuklar uyumaktan korkarken, ana babalar çocuklarının uyumamasından korkuyor. Ve evet, haklısınız, yetişkin korkularının simgesi olarak baktığımızda Mavi Kurt başlı başına evrensel bir kimliğe dönüşüyor.

“Kar Benek Kara Benek” adlı kitabınızda hayvan haklarına ve dünyamıza dair çevreci bir masal anlatıyorsunuz çocuklara. Bugünkü küresel dünya koşullarında çevre bilincine daha çok ihtiyaçları var değil mi çocukların?

Ş.T.: “Kar Benek Kara Benek”te hayvan hakları ve çevrecilikle ilgili mesaj vermek gibi bir kaygım hiç olmadı. Zaten metni yazarken mesajlar üzerinde çalışmıyorum. Çocuğun da okurken, yazarın ne söylemeye çalıştığı noktasından yola çıkması doğru bir yöntem gibi gelmiyor bana. Çocuğun, öykünün kendisine ne anlattığını ifade edebilmesi daha önemli bence. Yazar ne demek istemişse istemiş. “Sen ne söylemek istersin bu öyküyle ilgili?” sorusunu sormak daha önemli. Öteki

türlü yaklaştığımızda analitik olmaktan uzaklaşıyoruz aslında, çünkü çocuk çoktan seçmeli bir soruyu çözermiş gibi, olası bir yığın yanıt içinde tek bir yanıt arar hale geliyor. Oysa aynı metnin erişkin için olduğu kadar çocuk okur için de farklı okumaları vardır. Sözelimi, “Kar Benek Kara Benek” yazarı için bir barış türküsüdür, ama bir okur bu öyküyü çevreci bakış açısıyla algılıyorsa, benim anlatmak istediğim bu değildi demek hem abes kaçır, hem de okumanın keyfini kaçırır. En iyisi, bırakalım da çocuklar olabildiğince çok ve farklı düşünceler üretsinler okuduklarından yola çıkarak. Biz de onlarla karşılıklı oturup tartışabilelim, yazdıklarımızla beslemeyi hedeflediğimiz beyinlerden yazar olarak beslenebilmek için.

Çocuk masallarıyla devam etmeyi mi düşünüyorsunuz?

Ş.T.: Çocuklar için yazmaya devam edeceğim. Bunların içinde masalların da olacağını umuyorum. Ama sadece masallar olmayacak. Hem aklımda daha fazlası var hem de çocukların masal-Yeliz KIZILARSLAN lardan fazla-

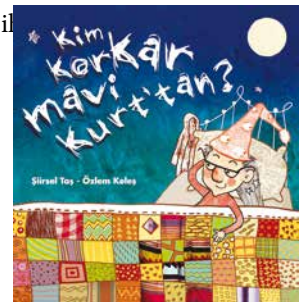
Şiirsel Taş

Kim Korkar Mavi Kurttan?

Resimleyen: Özlem Keleş

Tudem Yayınları / 32 sayfa

sına il

Annelik, kadınlık, farkındalık...

Bu sayımızdan itibaren Behçet Çelik, Çoğul Kütüphane başlıklı köşesinde, gençlerin okumasına açık yetişkin kitaplarına dair yazılarıyla bizlerle olacak. Siftahı, Hatice Meryem'in Aklımdaki Yılan adlı kitabıyla yapan Çelik, Meryem'in annelik hallerini ele alan öykülerini değerlendirdi.

Anneliğe kutsallık atfedilmesi yeni bir şey değil; şaşırtıcı olan, modernliğin pek çok konuda kutsallık örtüsünü kaldırırken annelikle ilgili olana dokunmamış olması. Bunun nedeni anneliğin üzerindeki kutsallık halesinin, toplumsal cinsiyet rollerinin değişmesi görevi görmesi sanırım. Anne olmanın kutsal sayılabilecek yanları var elbette; annelerimizin üzerimizdeki emeğini ifade etmek için dünyevi kavramlar yetersiz; ne var ki bu kutsallık söylemi (halesi) kadınlık hallerine ilişkin başka konuların üstünü örtüyor.

KUTSAL HALELİLER

Anne oldukları andan itibaren kadınların hayatları büyüdü bir değnek dokunmuşçasına, geri dönülmez biçimde değişiyor; anne olmadan önceki hayatlar, o dönemdeki arzular, ihtiyaçlar, tutkular yerlerini, çocuğa adanmış bir hayata ve bu hayatın zorunluluklarına bırakıyor. Annelik birdenbire her şeyin önüne geçiyor -daha doğrusu böyle olduğu düşünülüyor. Ortada büyüdü bir değnek olmadığı için önceki hayatın arzu ve ihtiyaçları, kaçınılmaz olarak yeniden hissediliyor. Toplumsal zorunluluklarla bireysel arzular çatıştığında kutsallık/vazife gibi kavramlar devreye giriyor ve istekler bastırılırken kutsallık söylemi daha da güçleniyor.

Öte yandan, anne olmadan önceki isteklerini gerçekleştirmenin imkânsızlaştığını gören kadınlar kimi zaman bunları kızları üzerinden gerçekleştirmeye çalışabiliyorlar. Hem de çoğu zaman bunu, kızlarının yerleşik annelik rollerini sürdürmekten vazgeçmeden yapmasını istiyorlar. *Hatice Meryem*, farklı annelik hallerine ilişkin kaleme aldığı öykülerden oluşan *Aklımdaki Yılan*'da, basitleştirerek an-

cak birkaç noktasına kabaca değinebildiğim annelik ile kadınlık arasında karmaşık ve iç içe geçmiş bağlara dikkat çekiyor.

Çok çetrefilli ve çok boyutları olan bu soruna *Hatice Meryem* çözüm getirmeyi amaçlamamış elbette. Onun yaptığı daha çok aynı zamanda anne de olan kadınların öykülerini anlatmak. Farklı kadınların, farklı annelik hallerini anlatarak annelik konusunun farklı görünüşleri olduğuna, tek boyutlu bir değerlendirmeye bu sorunun ele alınamayacağına dikkatimizi çekiyor yazar. *Miras*' adlı öykünün kilit bir önemi var kitapta. 'Anne-kız' konusunda yazı yazmak isteyen öykü anlatıcısı, öykü boyunca annesine isyan eder.

CİNSİYETLİ KADINLIKLAR

Annesinin mutsuz hayatına tanık olduktan sonra onun yaptıklarını yapmamayı seçtiğini anlatmaya çalışır annesine. Öykünün sonunda, annesinin verdiği tepkiyle, aralarındaki ilişkinin düz bir ilişki olmadığını fark eder. Tartışma en üst noktaya vardığında bir aydınlanma anı yaşayarak annesiyle iki ayrı uçta değil, yan yana olduklarını görür, daha da önemlisi anne-kız rolleri de sabit değildir, kritik anlarda değişebilmektedir.

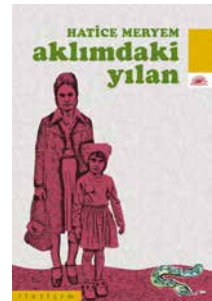
Kitaptaki öbür kadınlar da benzer aydınlanma anları yaşıyorlar. Farkına vardıkları konu, kendileri, anneleri ya da bir başka kadın hakkında olabiliyor. Bir öykünün kahramanı, anneliğin kimi durumlarda kadın için koruyucu olabildiğini, başka bir kadınla yapmadığı söyleşi sonunda fark edince allak bullak olur. Bir başka öykünün "modern", "iyi eğitilmiş", "kendine güveni tam" kahramanı ise, kuş pazarında

kendisiyle ilgili kimi gerçeklerin farkına varır. *"Ucube Gibi Bir Şey"*in anlatıcısı, kadın arkadaşının tuhaf davranışlarını izlerken birdenbire onun neden böyle davrandığını anlayıverir.

Arkadaşının anne olmadan önceki hali, kadının içerisinde "çürümeye yüz tut[muş]" olsa da yaşamayı sürdürmektedir. Arkadaşı, "kendisini doğuramadığını" fark etmiş ve buna dayanmamıştır. Bir başka öyküdeki anne ise kendisinden çok farklı toplumsal ve etnik kökendeki annelerle bir yanlışlık sonucu bir araya gelir. Bu karşılaşmanın başında kendisini yukarıda gören kadın, oğlunu nasıl bencil yetiştirdiğini görünce utanacaktır.

Hatice Meryem, öykülerini incelikli, mizahi bir dille anlatmayı yeğliyor. Bu öykülerde mizah; ele alınan konunun ağırlığını azaltan bir unsur değil, kiminde kutsallığın kiminde de öykü kişilerinin iç çelişkilerinin üzerindeki örtüyü kaldırmaya yarayan bir manivela işlevi görüyor. *Aklımdaki Yılan* sadece anneler ve kızları için değil, oğullar ve eşler için de kadınlık ve annelik hakkında yeni farkındalıklar kazandıracak bir kitap.

Aklımdaki Yılan
Hatice Meryem
İletişim Yayınları / 112 sayfa

Yapı Kredi Yayınları'ndan

Çocuklar için yaşam rehberi:
Hem bilgili, hem eğlenceli!

Balkona pijamayla çıkılır mı?
Telefonda ilk kim konuşur? Piknikte
siyah ayakkabı giyilir mi? Kitaba
seloteyp yapıştırılır mı? Örnekli ve
ilginç testli, eğlenceli yaşama bilgisi
rehberi *Yemeğe Kurt Gibi Saldırılır mı?/
Çocuklar İçin Görgü*, oturup kalkma
adabından internet kullanımına ve
sofra kurallarına pek çok başlıkta
sayısız öneriler sunuyor.

Resimleyen: Emine Bora
188 sayfa, 12 TL

“Peki, ama neden?”
Meraklı çocuğun meraklı kitabı!

“Neden dağlar var?”, “Annelerin
karınları neden şişer?”, “Kedilerin
neden bıyığı vardır?”... *Her Güne Bir
Soru*, eğlenceli çizimleri ve dinamik
içeriğiyle, ilgi duydukları konular
hakkında fikir sahibi olan çocukların
çevreleriyle etkileşime girmelerini
de sağlayacak, onları öğrendiklerini
paylaşmaya özendirilecek.

Resimleyenler: Rémi Saillard, Laurent Richard,
Sylvie Bessard
Çeviren: Mehmet Demirtaş
192 sayfa, 35 TL

Papkin büyükbabasına kavuşuyor!

Mehmet KARTAL

İdil Ünlü'nün yarattığı Papkin karakterinin yeni macerası Papkin-Korsanlardan Kaçış, ilk kitap Papkin-Gizemli Şato'da yetimhaneden kurtulup bir aileye kavuşan küçük Papkin'in, gerçek büyükbabasını aramak için çıktığı yolculukta başından geçenleri anlatıyor.

Anne ve babasını küçük yaşta kaybeden Papkin, Bay Jerfi, Bayan Jengar ve oğulları Paşa ile birlikte bir şatoda yaşamakta ve mutlu bir çocukluk geçirmektedir. Çoğu zaman anne ve babasını özlese de, hayatından memnundur. Bir gün, Paşa ile beraber okuldan çıkıp şatoya geldiklerinde, Melodi Hanım isimli bir konukla karşılaşırlar.

Papkin, Melodi Hanım'dan, bir büyükbabası olduğunu öğrenir. Bu büyük bir sürprizdir. Çünkü ona her konuda nasihat veren, yardım eden annesinden, bu konuda tek bir söz dahi işitmemiştir. Papkin, aldığı haber üzerine bir müddet düşündükten sonra, ne yapıp edip büyükbabasını bulmaya karar verir. Şatodakilere birer not yazdıktan sonra gizlice yola çıkar; artık tek başınadır.

Birkaç saatlik bir yürüyüşün ardından limana gelen Papkin, büyükbabasının yaşadığı yerin, çok ama çok uzakta olduğunu öğrenir. Bu arada, üstü başı dökülen ama sevimli bir görünüşü olan bir çocuktan, Cudi'den, tam da istediği yere gitmek üzere olan bir gemi olduğunu öğrenir ve gizlice bu gemiye biner.

Ne var ki, bu bir korsan gemisidir. Geminin ambarına saklanan Papkin, gizlendiği yeri keşfeden Cudi ile dost olur.

Ancak çok geçmeden korsanlar Papkin'in varlığını öğrenirler ve onu Kaptan'ın huzuruna çıkarırlar. Kaptan, önce Papkin'in denize atılmasını emretse de, küçük kahramanın teklifi üzerine, onu miço olarak göreve alır.

Papkin, Cudi'yle birlikte gemideki bütün ayak işlerini görmektedir. Günün birinde, bir yolcu gemisini korsanların saldırısına uğramaktan kurtarırlar ama, artık hayatları tehlikededir. Papkin, Kaptan'ı bir şekilde yatıştırmasına rağmen, gemiden kaçmaya karar verirler ve gizlice bir filikaya atlayıp karaya çıkarlar.

Papkin ve Cudi, vakit kaybetme-

den büyükbabanın malikânesini bulurlar ve bahçıvan çömezi olarak işe girerler. Kendisine verilen bütün işleri başarıyla yapan Papkin, malikâneye girmeyi de başarır ve günün birinde büyükbabasıyla karşılaşır. Bir zamanlar senatörlük yapmış olan yaşlı adam, artık hayata küsmüştür ve karanlık odasından hiç çıkmamaktadır. Zamanla Papkin, bu sert ihtiyarı yumuşatır ve nihayet torunu olduğunu ona açıklar.

BÜYÜK KAVUŞMA

Senatör, Papkin'in yardımıyla adeta hayatla barışır. Küçük kahramanın eve dönüş vakti geldiğinde, büyükbaba da taşınmaya karar verir. Papkin'in kaldığı şatonun yakınlarındaki malikâneyi satın alır. Böylece, hep birlikte neşeli bir hayat sürmeye başlarlar. Anne ve babasını kaybeden Papkin, nihayet büyükbabasına kavuşur...

Papkin-Korsanlardan Kaçış, ezbere bilinen bazı çocuk edebiyatı klişelerini yan yana getirmekle yetinen bir kitap. Olay örgüsünde ya da anlatımda, kahramanların şekillendirilmesinde yeni bir şeye rastlamak zor. Kitapta karşımıza çıkan kişilerin isimleri (*Papkin, Paşa, Letafet Hanım, Cudi, Melodi Hanım, Bay Jerfi, Sündüs Hanım, Senatör Karambina* vs.), zaman ve mekândaki belirsizlik, hoş gitmeyen bir atmosfer yaratıyor.

Korsan gemisinde bir motor daire-

mizleme spreyi' kullanması gibi tuhaflıklar bir yana; gemide ambar kapağının *'yerde durması'*, Papkin'in kitabın sonunda Allah'a *'teşekkür etmesi'* gibi anlatımdaki bazı sürçmeler de bunları perçinliyor.

Elbette yazarın hayal gücüne herhangi bir kısıtlama getirmediği söylenebilir ama, sonuçta karşımızda fantastik bir öykü yok ve okuyucu olup bitenlerin nerede ve ne zaman, hangi koşullarda gerçekleştiğini bilmek istiyor. Öte yandan mesela Papkin'e büyükbabasından bahseden Melodi Hanım'ın kötü bir tip olarak çizilmesinin gerekçesini de olay örgüsünde bulamıyoruz.

Buna benzer pek çok sorun olduğunu belirtmek gerek. Ayrıca Papkin'in birdenbire sarfettiği, *"Benim en büyük dostum Allah'tır ve Allah en güçlüdür,"* gibi ifadelerin de, daha bir ustalıkla öyküye yedirilmesi beklenirdi. Son olarak şunu da belirtmekte fayda var; kitabın ismi *Korsanlardan Kaçış* olmakla birlikte, korsan gemisi macerası, ana öykünün çerçevesi içinde geçen bir yan öykü.

Son sayfalarda korsanların yakalandığından bir iki satırla bahsedilmesi de, sadece bu yan öykünün bir sonucu bağlanması amacını güdüyor. *Korsanlardan Kaçış*, ilginç bir başlık ancak kitabın asıl konusunu yansıtamıyor.

Papkin-Korsanlardan Kaçış
İdil Ünlü

Resimleyen: Uğur Köse
Timaş Yayınları / 158 sayfa

HERKES İÇİN ÇOK GÜZEL BİR KELİME

Başlangıcından Günümüze
Edebiyatımızdan Gençlere

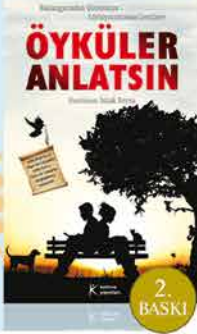
Öyküler Anlatsın

Hazırlayan: İshak Reyna

Edebiyatımızda "Öykü"ye adını veren, Türkçenin tadına doyum olmaz 74 yazarından, kısa anlatımın 120 yıllık serüvenini en genç kuşaklara bağlayan, tadı damağınızda kalacak öyküler... Öyküler evreninde, kendi yolculuklarınıza çıkmanız için...

Öykücülüğümüzün
120 yılı

Refik Halid Karay,
Reşat Nuri Güntekin,
Selim İleri
Özlem N. Yılmaz'ın
kitaplaşmamış
öyküleriyle!

Houshang Moradi Kermani Kitapları

9+

2000 UNICEF Çocuk Özel Ödülü ve
1992 Hans Christian Andersen Jüri Özel
Ödülü dâhil, pek çok uluslararası ödül

Kermani, "MECİT'İN MACERALARI" üçlemesinde, kendi çocukluğunu, okul günlerini, yazarlık düşlerini, arzularını, korkularını, haylazlıklarını ve çilelerini(!) anlatır... Ama küçük kent yaşamıyla, insanlarıyla, olaylarıyla birlikte ve gülmekle ağlamak, neşelenmek, sevinçle hüznün arasında gidip gelerek... Bir şenlik tadında!

- Reçel Kavanozu
- Tandir
- Ayn On Dördü Gibi

Şule Tankut Jobert Kitapları

8+

Küçük Dedektif Daniel Dizisi

"Sence balıklar konuşabilir mi? Akdeniz'in rengi hep değişiyor, neden? Balıklar suyun dibinde nasıl nefes alıyorlar? Hiç deniz kızı gördün mü sen? Nice'ten başka şehirlere de uğruyor mu Akdeniz?.. Belli ki karşıdaki Küçük Dedektif Daniel'di. Her şeyi merak eden, hep daha çok şey tanımak ve öğrenmek isteyen Daniel..."

Gençler İçin Günümüz Türk Yazarlarından
Deneme Antolojisi

Düşünceler Sözleşince

Hazırlayan: Osman Torun

"Düşünceler Sözleşince", günümüz deneme edebiyatının 54 yazarından seçilmiş, aynı sayıdaki denemeyi içeriyor.

Önsöz'den:

"Bütün edebi türlere kucak açmıştır deneme. Zenginliğini, bu yapıma da borçludur biraz.

- Yeri gelir şiiri, yeri gelir öyküyü, yeri gelir romanı konuk eder kendisine.
- Bir bakarsınız mektup olup gelmiş kapımıza, bir kenara yazılmış günlüktür kimi zaman, ağır başlı olmak isterse eğer eleştiriye yaslanır birden, sıkılınca mizahca takılır size.
- Günceli yaşamak ister bazen bir gazetenin köşe yazısında..."

CHERUB Dizisi

Hepsi Çocuk... Hepsi Ajan!

12+

Sayıları 250'den fazla...
Hiçbiri 17 yaşından büyük değil...
Hepsi CHERUB ajanı...

Çünkü yetişkinler, çocukların onları izlediğinden asla şüphelenmez!

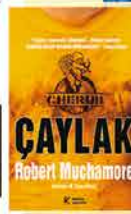
CHERUB Romanları, dünyanın 28 ülkesinden sonra, şimdi Türkiye'de!

Sadece İngiltere'de 2 milyonun üzerinde satış

A Sınıfı

"Hızlı tempolu bir aksiyon-gerilim."
Young Post

Çaylak

Red House
Çocuk Kitapları
Ödülü - 2005

"Çarpıcı, heyecanlı, büyüleyici."
Sunday Express

Palavracı Lari Fari Janosch

Oyuncaksandığın
Serüvenler
Her Akşama Bir Öykü

Alman Çocuk Edebiyatı'nın 70 dile çevrilen ünlü yazarı Janosch'u Türkçeye kazandıran Yrd. Doç. Dr. Necdet Neydim'in özenli çevirisiyle!

9+

Filozof çocuklar Pamukkale'deydi!..

Arden KÖPRÜLÜYAN

Filozof Çocuk serisinin yazarı, dünyaca ünlü Fransız filozof Oscar Brenifier, 26-27 Haziran 2010 tarihleri arasında bir kez daha Türkiye'deydi. Ünlü filozof, Tudem Yayınları ve Denizli Belediyesi işbirliği ile ilki gerçekleştirilen Filozof Çocuk-Düşünme Atölyesi Pamukkale Kampı'na katıldı.

FOTOĞRAF: AYDIN İLERİ

Hierapolis antik kenti yakınlarındaki tarihi Pamukkale travertenlerinin yanı başında, iki gün boyunca, 200'e yakın öğrenci ve öğretmenin izlediği *Filozof Çocuk-Düşünme Atölyesi Pamukkale Kampı*'na, 30'ar öğrenciden oluşan 5 ayrı grup ve değişik branşlardan onlarca öğretmen davet edildi. *Filozof Çocuk* kitaplarının ve atölyelerinin çekiciliğini duyan Denizli Belediyesi, büyük bir heyecanla kucakladı Oscar Brenifier ve Tudem Yayınları ekibini. *Filozof Çocuk-Düşünme Atölyesi Pamukkale Kampı*, Oscar Brenifier'nin İstanbul dışında gerçekleştirdiği ilk atölye çalışması oldu.

Oscar Brenifier, Aralık 2009'da, İstanbul'daki çeşitli ilköğretim okullarında düzenlediği atölye çalışmaları, gerçekleştirdiği imza günleri, katıldığı televizyon programları, verdiği gazete röportajları ve *Milliyet* gazetesinin günlük eki *Cadde*'de yazarlığa başlamasıyla Türkiye'deki ününe ün katan; hatta namı, İstanbul sınırlarını bile aşan bir filozof yazar.

Türkiye'nin pek çok noktasından kendisine atölye davetleri geliyor. Çalışmaktan, yeniliklerden asla kaçmı-

yor, ama zamanı kısıtlı... Durum böyle olunca da seçici olması gerekiyor. Yine böyle yoğun bir zamanında, 25 Haziran'da, Denizli'ye yol aldık beraberce...

SORGULAYICI DÜŞÜNCE

Atölyelere katılan tüm çocukların kendilerince soruları ve sorunları vardı. Kimi paylaşmaktan çekindi, kimi döktü ne var ne yok içindekileri... Oscar Brenifier, her zamanki gibi sorulara yanıt vermekten çekindi. Malum tarzı böyle... Herkesin sorularına, sıkıntılarına düşünerek, kendince çözümler bulmasını; düşünmeye çalışmasını, kafasını yormasını istedi. Kuşkusuz, çocuklarla felsefe yapmayı akıldan bile geçirmek gerçekten büyük cesaret gerektirecek bir iş. Hele de muhatap olunacak çocuklar muazzam bir koruma kollama çemberi içindeyken!

Oscar Brenifier, Türkiye'yi çok sevdi. Zaten bunu her fırsatta gazetede ki köşesinde de dile getirmekten çekinmiyor. Türkiye'deki gençlik ona sonsuz bir gözlem ve araştırma kaynağı oluşturuyor. Doğuyla batının muhteşem sentezini tekrar tekrar gözlemle-

mesini sağlıyor: sorgulayıcı düşünce. Sözcük olarak bile ne kadar karmaşık ve 'ağır' duruyor öyle değil mi? Oysaki bu, *Filozof Çocuk* kitaplarını okuyacak çocukların ve ebeveynlerin, okuduklarını kavrama ve algılama durumunu gözlemleyebilmek için oluşturulmuş bir kavram.

Felsefe ve filozof kelimeleri pek çoğumuza ne kadar yabancı ve entelektüel duygular çağırırsa da, felsefe yapmak su içmek, yemek yemek kadar doğal ve insani bir durum. İnsanoğlu küçük yaştan itibaren kendince çözümler arıyor hayatla ilgili ağır mevzularda. Soruyor kendine, yine kendince, "Ben neyim?", "Hayat nedir?", "Duygular nedir?", "İyi ve kötü nedir?", "Özgürlük nedir?", "Mutluluk nedir?" ve "Birlikte yaşamak nedir?" diye.

Kafaları uzun süre meşgul eden ve çözüm aratan bu sorular, aynı zamanda *Filozof Çocuk* serisinin kitap başlıkları. Kitaplar hakkında detaylı tanıtım yazılarını geçtiğimiz sayılarda yine bu sayfalarda okumuştunuz. O günden bu yana *Filozof Çocuk* cephesinde çok şeyler değişti. Kısacık bir sürede bu seri âdeta bir marka haline dönüştü. Çok beğenildi, tartışıldı ve üzerine yazılar yazıldı. Oscar Brenifier, Denizli'de, kendi adına hazırlanmış bu özel kamptan büyük memnuniyetle ayrıldı.

Kimi zaman katılımcıları zorlamış, hatta bunaltmış olsa da 'kendince' amacına ulaştı. En azından çocukların iki gün boyunca, ortalama 150 dakika kadar düşünme üzerine odaklanmalarına, önce kendilerini, sonra çevrelerindeki dinlemeyi öğrenmelerine vesile oldu.

Tudem Yayınları önümüzdeki eğitim öğretim yılında Oscar Brenifier'le işbirliğine tüm hızıyla devam edecek. Daha ziyaret edilecek pek çok il ve onlarca, yüzlerce okul var.

Balina aslında bir bitkiydi, fil ise...

Çağlayan ÇEVİK

Evrenin oluşumundan sonra, ilk sırada yaratıldığı rivayet edilen insanın, kendinden sonra yaratılan hayvanlardan da öğrenecekleri varmış meğer! Ted Hughes, *Balina Nasıl Balina Oldu?* adlı kitabında hayvanların fiziksel evrimine neden olan ahlaki evrimlerini, on bir alegorik öyküyle anlatıyor.

Rivayet odur ki, Tanrı hayvanları insanlardan önce yaratmış. Kimilerine göre, insanlar canlıların en zekisi, aklını kullanabileni, düşünebileni ve daha istediğimiz kadar ilave edebileceğimiz özellikleriyle donatılmış olanıymış. Ama hiçbir aslanın diğer canlıların veya diğer aslanların üzerine atom bombası attığını tarih yazmaz.

Hatta şimdiye kadar hiçbir hayvanın yaşadığı yerden toplu mezarlık çıkmamıştır bir başka hayvana ait. İyi veya kötü, bir başka hayvandan üstün veya daha aşağıda, ama hepsi kendine has özellikleriyle dünyada yaşamaya devam ediyorlar. Öyle ki hiçbir hayvanın nesli, bir diğer hayvan onu çok avladığı için de tükenmiş değil.

Bu kadar karamsar şeyler söylemenin sebebi aslında ufak bir mukayese ve muhasebe yapma isteği idi. Çünkü *Ted Hughes'un, Balina Nasıl Balina Oldu?* isimli kitabı insanda biraz bu düşüncelerin doğmasına sebep oluyor. Bu olağanüstü, yarı fabl kitabında Hughes, hayvanlar âleminde bugün belirgin özellikleri olan hayvanların o hale nasıl geldiklerini tek tek anlatıyor.

Hughes'un söylediğine göre, ilk zamanlarda her hayvanın farklı bir görünüşü olsa da, herkes hangi hayvan olmak istiyorsa onu beyan edip ona göre davrandıktan sonra ve eğer başarılı olursa o hale gelebiliyormuş. Ama ilk yaratılıştaki vücut veya mizaç özellikleri dolayısıyla bugün bildiğimiz karakter yapılarına veya fiziksel özelliklere sahip olmuşlar.

Örneğin Balina aslında bir bitki iken, aşırı hızlı büyüdüğü için Tanrı'nın çözümü onu denize atmakta bulmasıyla, bugünkü halini almış. Melsela aslında bir yaban köpeği olan, lahana düşkünü Tilki'nin bir kere tavukların tadına baktıktan sonra bu lezzetten vazgeçemeyip, köpek olma yolundaki kariyeri sona ererken, "kurnazlık" kariyerinin nasıl başladığına tanıklık ediyoruz kitapta.

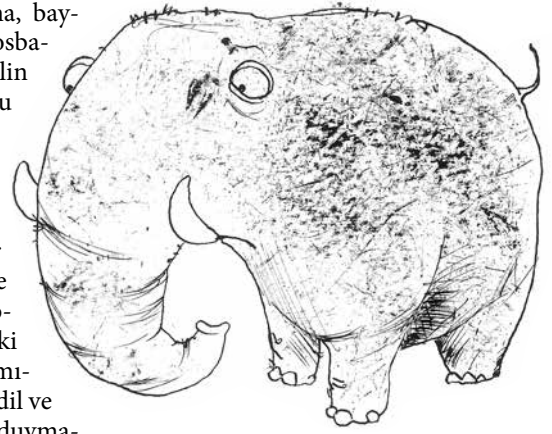
Ted Hughes sırasıyla, balina, baykuş, tilki, kutup ayısı, sırtlan, tosbaga, arı, kedi, eşek, tavşan ve filin nasıl olduğunu, onlara neden bu isimlerle hitap ettiğimizi, hangi özellikleri dolayısıyla "insanlık" tarafından bu isimle çağrıldıklarını anlatıyor. Bunu o kadar keyifli bir dille yapıyor ki, bütün yaradılış efsanelerine yeni bir şey ekliyor. Kendi mitolojisini kurduğu kitabında, belki alıştığımız masal dilini kullanmıyor Hughes, ama yarattığı yeni dil ve dünya ile buna çok da gerek duymamamızı sağlıyor.

ERDEMLİ DÖNÜŞÜM!

Kimin aklına gelirdi ki, bugün en büyük memeli olarak anılan balinanın bir bitki olduğu, ya da bitkilerin varlığının devamında vazgeçilmez bir yeri olan arıların aslında kuskanç cinsler tarafından yaratıldığı, hatta kaplumbağanın aslında dünyanın en hızlı yarış hayvanıyken birdenbire bugünkü sakini ve ağır hareketli hayvana dönüşeceği?

Ted Hughes'un aklına gelmiş ve bunu ustaca kurguladığı kitabında tek tek anlatmış. Batı edebiyatında kadim metinlere, daha doğrusu klasik olarak adlandırılan ustalara gönderme yapmak, onları anıştırmak olmazsa olmazlardandır. Dolayısıyla Hughes'un kitabında da aklımıza ilk olarak *La Fontaine* ve onun erdemli olmak üzerine yazdığı masalları gelecektir. Hughes, bu fabl dünyasını daha farklı kuruyor kitabında.

La Fontaine, anlattığı masallarda hayvanlar üzerinden hepimize hayat dersi verirken *Ted Hughes*, bunu onların doğasını anlatarak yapıyor. Ama sonunda bize yine önemli dersler veriyor. Eğer ki balina gibi tembel olursak başımıza neler geleceğini, tilki gibi kurnazlık ve haksız kazanç peşine düşersenek her zaman kaybedeceğimizi,

sırtlan gibi başkalarına özenirsek hep geriden gidip utanç içinde yaşayacağımızı o kadar güzel anlatıyor ki, farkında olmadan kafamızın bir kenarına işliyor 'erdemli' olmanın gereklerini.

Diğer taraftan, balinanın su püskürtmesini, sırtlanın kahkahayı andıran çığlıklarını, fillerin neden ve nasıl yüzebildiğini öyle güzel bir sebebe bağlıyor ki, insan bir an gerçekten sebep bu olmalı diye düşünmeden edemiyor. *Ted Hughes*, kitabında toplam on bir hayvanın bugünkü haline nasıl geldiğini, bugünkü ismini nasıl aldıklarını anlatırken, sonunda keşke daha fazla hayvanın hikâyesini anlatsaymış dedirtiyor okurlarına.

Ted Hughes
Balina Nasıl Balina Oldu?
Resimleyen: Vaghar Aghaei
Çeviren: Gönül Çapan
Can Çocuk / 120 sayfa

Benlik ormanında üç dilek tut!

Irmak ZİLELİ

L. Frank Baum'un klasikleşmiş masalı Oz Büyücüsü, renkli resimli bir baskısıyla tekrar raflarda. Dorothy, Teneke Adam ve Aslan'ın macera dolu yolculuğu, çocuklara sadece inanmaya ihtiyaçları olduğunu, ihtiyaç duydukları meziyetlerin zaten kendi içlerinde saklı olduğunu anlatıyor.

Alaaddin'in sihirli lambası, *Külkedisi*'nin iyilik perisi ya da *Oz Büyücüsü*... Bir gün karşınıza çıkıp, "Dile benden ne dersen..." diye sorsa, önce şöyle bir kendinize bakıp neyin eksik olduğunu ölçüp biçmez misiniz? Güzellik? Zenginlik? Aşk? Sevgi? Dostluk? Bunlardan biri ya da hepsi sizde olsa, mutluluğun sihirli anahtarını elinize aldığımızı düşünceksiniz belki de, kim bilir... Peki, ama bu saydıklarımız yeter mi bizi "tam" bir mutluluğa ulaştırmaya. Diyelim ki güzelsiniz, zenginsiniz, âşkınsınız, sevilirsiniz ve dostlarınız var, ama düşünecek bir beyniniz yok. Tüm sahip olduğunuzun ne manaya geldiğini bilebilir misiniz o zaman?

Ya da kalbiniz yok, aşkı gerçek anlamda yaşayabilecek, sevginin kıymetini bilecek, dostlarınız için varınızı yoğunuzu ortaya koyacak... Hadi bundan da geçtim, cesaretiniz yoksa eğer, hayatın karşınıza çıkaracağı en küçük zorlukta pes etmeyeceğiniz ne malum? İşte *Oz Büyücüsü* masalının kahramanları beyin, kalp ve cesaret olmadan bir arpa boyu yol gidilemeyeceklerinin farkında. O yüzden de, Zümrütkent denilen o esrarengiz kentin hükümdarı *Oz Büyücüsü*'nden ne isteyeceklerini iyi biliyorlar.

Korkuluk, kendince tespit ediyor eksikliğini, "Bir beynim olsa neler yapardım neler," diye geçiriyor içinden. *Teneke Adam*, soğuk tenini ısıtabilecek ve dostlar edinmesini sağlayacak şeyin bir kalp olduğuna inanmış. *Aslan* ise, "Ormanlar kralı" olarak tanınmakla işin bitmeyeceğini görmüş, bu unvanı hak etmenin cesaret sahibi olmaktan geçeceğini biliyor. Ama üçünün de bilmediği bir şey var, tüm bu özelliklerin onlarda zaten var olduğu... Nasıl mı? Anlatayım...

Oz Büyücüsü masalının asıl kahramanı *Dorothy* isminde bir küçük kız. *Em Teyzesi* ve *Henry Amcası*'yla basit ama huzurlu bir yaşam süren *Dorothy*

arada bir başka diyarlara gitmenin halini kursa bile halinden pek şikâyetçi sayılmaz. Küçük köpeği *Toto* da yanındaysa eğer hiç sayılmaz... Ama masal bu ya, *Dorothy*'nin kaderi bir fırtınayla altüst oluyor. Hortumun biri bizimkini ve köpeğini kaptığı gibi çok uzak bir diyara fırlatır.

CESARET İÇİMİZDE

İşte masal da aslında o zaman başlıyor. *Dorothy* eve dönmek için Zümrütkent'teki *Oz Büyücüsü*'nün yanına ulaşması ve dileğini bildirmesi gerektiğini öğrenince düşüyor yola...

Demir sözünü ettiğimiz *Korkuluk*, *Teneke Adam* ve *Aslan* bu yolculukta karşısına çıkıyor... *Dorothy*'nin dileğini ileteceği bir merci bulduğunu öğrenen *Korkuluk*, ben de geleyim belki senin büyücü bana da bir beyin verir, diyerek takılıyor peşine küçük kızın. *Teneke Adam* ise bir kalp sahibi olma isteğinin heyecanıyla ayaklarını kıçına vura vura koşuruyor peşerinden.

Ormanlar kralı Aslan'a ne demeli? O da şu cesaret denen şeyi ona bahşedecek olağanüstü bir gücün çıkagelmesini beklemiyor muydu zaten... İşte böylece başlıyor macera dolu yolculuk. Bin bir sınavla dolu bu yolculukta, kimin beyni var, kimin yüreği kocaman, kim cesaretle öne atılmaya hazır, çıkacak ortaya... Ah bunu bir de kendileri görebilseler... Tüm masalı ayrıntısıyla

anlatıp tadınızı kaçırmayalım. Ama sonunda *Oz Büyücüsü*'nün tonton bir amca olduğunu öğrenince en az benim kadar şaşıracağınıza eminim.

Üstelik büyü denen şeyin de, beyine benzeyen cevizi *Korkuluk*'un saman dolu kafasına yerleştirmekten, kalp şeklinde ve içine saat yerleştirilmiş, 'tik tak tik tak' diye ses çıkaran bir yastığı *Teneke Adam*'ın sol yanına koymaktan, cesaret şurubu denen ama aslında elma suyundan başka bir şey olmayan içeceği *Aslan*'ın yudumlamasını sağlamaktan ibaret olduğunu görünce daha da şaşıracaksınız.

Bizim saftirikler, "inanmaya" gönüllü olduklarından, kendilerinde zaten var olan tüm bu özellikleri *Oz Büyücüsü* sayesinde kazandıklarını sanıyorlar ya, içim ona yanyor. Hoş *Oz Büyücüsü*'nün yaptığında da bir kötülük yok, onlar bir şeye inanmak istediler, tonton amcamız da istediklerini verdi onlara. Kendilerinde olanın farkına varmalarını sağlasaydı daha iyi olmaz mıydı, olurdu elbette ama ne yapalım bu da bir masal nihayetinde...

Ah, tabii ya... Siz *Dorothy*'ye ne oldu diye soruyorsunuz şimdi, onu da kendiniz okuyup öğrenin canım. Henüz keşfedemediğiniz ve kendinizde eksik sandığınızı özellikler neler...

Oz Büyücüsü

L. Frank Baum

Uyarlayan: Muzaffer Samur
Resimleyen: Necdet Yılmaz
Kelime Yayınları / 96 sayfa

Çiziktirdim, boyadım, giydirdim...

Elif TÜRKÖLMEZ

Desen Yayınları'ndan çıkan 'Çiziktir, boya, giydir' çocukların eğlenirken yaratıcılıklarını da sergileyebilecekleri harika bir kitap olmuş. Kitapta İrem ve Yaprak adlı karton bebekler için hazırlanmış yüzlerce kostüm, aksesuar ve eşya var. Size kesip boyamak ve giydirmek kalıyor!

Çocuk edebiyatına ucundan da olsa bulaşmama vesile olduğu için editörümüz Aslı Tohumcu'yu her vesilede iyilikle anardım, ama bu defa binlerce teşekkür göndermek istiyorum kendisine. Onun sayesinde bu ayki yazımı yazarken hakikaten çocukluğuma döndüm. 12 yaşında bir kız çocuğu gibi 'çiziktirdim', 'boyadım', 'kes-tim', 'giydirdim'.

Jessie Eckel'in hazırladığı, *Desen Yayınları*'ndan çıkan pembe kapaklı kitap elime ulaştığında gözlerim kocaman açıldı ve klasik bir cümle çıktı ağızdan, "Biz çocukken böylesi yoktu, şimdikiler çok şanslı!"

Yoktu ama gerçekten de. Kâğıt bebek sahibi olmak için ya gazetenin verdiği promosyonu kaçırmayacaktınız ya da annenizin çizdiklerine razı olacaktınız. Ben kâğıt bebek giydirmeyi pek seven bir çocuk olarak gazetenin verdiği 'Naim Süleymanoğlu' kâğıt bebeğine elbiseler giydirdiğimi hatırlarım. Ünlü halterci Süleymanoğlu o zamanlar, şimdi hatırlayamadığım bir başarıya imza atmış, gazeteler

de cep herkülünün kartondan maketini vermişti. Benden kaçır mı, giydirdim Süleymanoğlu'na balo elbiselerini, taktım saçına perukları.

'Çiziktir, boya, giydir' adlı kitapta iki tane karton bebeğimiz var: İrem ve Yaprak. İrem ile Yaprak için hazırlanmış, size sadece boyama kısmı kalan özel giysiler olduğu gibi, onlar için tamamen baştan yaratacağımız kıyafetler de var. Ben bu konuda bir *Coco Chanel* olmadığımı, ortaya 'eh işte' tadında vasat bir şeyler çıkacağını biliyordum

ama sonuca bakılırsa benden ya modacı olamazmış ya da çılgınları giydiren deli dahi bir modacı olurmuş. Sarılar, pembeler, yeşiller derken kafama göre giydirdim kızları.

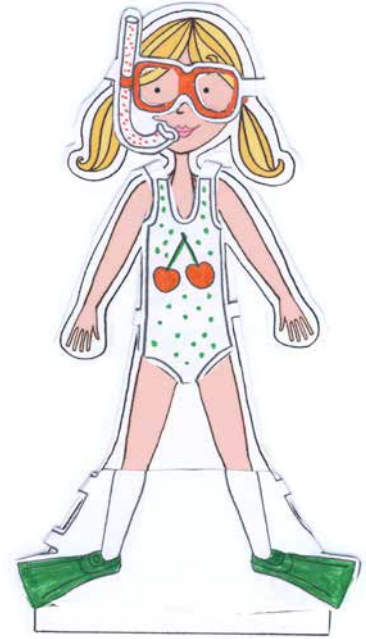
KENDİ TASARIMINI YARAT

Yeşil elbisenin altına turuncu botlar, balo elbisesinin üzerine şnorcel derken 'çılgın' bir tasarımcı gibi hissettim kendimi. Çok zevклиydi! İrem'le Yaprak için hazırlanan özel dolaplar da var kitabın içinde. Çocukların ilgisini çeker belki ama ben kendi dolabını toplayamayan, 'bırak dağınık kalsın' felsefesine gönül vermiş biri olarak kızların elbiselerini de dolaba kaldırmaya lüzum görmedim. Ama siz çocuklara dolap toplamayı öğretmeye buradan başlayabilirsiniz.

Bu arada kitabın içinde sadece boyayarak tamamlanan ve kesilmesine gerek olmayan bölümler de var. Örneğin, 'İrem'in şapkasını çiçeklerle tamamla' ya da 'Yaprak'ın eline bir

kova çiz' yazıyor ve çocuklar burada hayal güçlerini devreye sokuyor. Gerçi kitapta çocukların hayal güçlerini devreye sokmadıkları bir bölüm yok. Bir yerde desen çiziyorlar, bir yerde boyuyorlar. Giysilerin birbiriyle uyumu, uyumsuzluğu derken insan hakikaten yaratıcı bir iş yaptığını hissediyor.

Şunu da söyleyeyim. Bu kitap sadece kız çocukları için değil. Artık şu kitaplardaki, oyuncaklardaki cinsiyetçi anlayışı kaldıralım. Erkek çocuklar da kâğıt bebek giydirebilir.

Bu iki sevimli bebeğin her ortamda giyebilecekleri yüzlerce kıyafet, aksesuar ve kullanabilecekleri eşyayı içeren 'Çiziktir, boya, giydir' tüm çocuklar için yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri önemli bir kitap. Çocuklar için bir kitabı dilediğince karalayıp kesmenin zevki de cabası... Geriye bir kutu boya, pul, sim gibi süsler almak ve zevkle kesip biçmek kalıyor.

Çiziktir, Boya, Giydir
Yazan-Resimleyen: Jessie Eckel
Çeviren: Yaprak Önen
Desen Yayınları / 160 sayfa

Tatildeyim, eğleniyorum...

Çocuk yazarımız İnci Özgür bu ay Nevzat Erkmən'in Arsadaki Çadır adlı kitabını ve beşinci sınıfa geçen kardeşinin tatil kitabını yaz okuması olarak öneriyor. Ah, bir de Eylül ayında İstanbul'u ziyaret edecek sıradışı bir tekneden haberler veriyor!

Okul ve sınav maratonunu geri de bıraktım. Kaç puan aldığımı söylemeyeceğim ama oldukça iyi. Sanırım önümüzdeki yıl da bu yılki gibi çalışırsam istediğim bir okulda okuyabileceğim. Puanım iyi olunca annemle bir anlaşma yaptım ve bu yaz boyunca hiç test çözmeyeceğimi, sınavla ilgili hiçbir şey yapmayacağımı söyledim. Pek istemese de kabul etti. Ben de böylece rahat rahat kitap okuyabiliyorum, oyun oynayabiliyorum.

Kardeşim de bu yıl dördüncü sınıftan beşe geçiyor. Onun çok güzel bir tatil kitabı var, ilk olarak ona bakmaya başladım. Benim zamanımda bu kadar güzel tatil kitapları yoktu. Hem öğretici hem de eğlenceli. Tatilin her haftası planlanmış, her hafta kendimizin düzenleyeceği bir günlükle açılıyor. Bir tür plan aslında. İlk haftadan biraz bahsedeyim: Edirne hakkında bilgi veren bölümün arkasından dünyada beraber yaşadığımız canlılar anlatılıyor: karıncalar. Gökyüzü gözlemi, sayı saymanın ilginçliği üzerine.

Onluk sistemin nasıl oluştuğu, sekiz parmağımız olsaydı, sekizlik sistemle yaşayacağımız anlatılıyor bu bölümde ve insanları şaşırtacak sayı numaraları öğretiliyor. Kitap dostlarımız, istatistik ve bunlara bağlı yazı çalışmaları, bulmacalar, İngilizce alıştırmaları ve son olarak evde yapılabilecek-

ler: Makarna salatası. Bir de ne kadar uzak durmak istesem de her haftanın sonunda bir test var. Neyse ki testleri çözmek zorunda değilim. Zaten kitap benim değildi ama kardeşimden daha çok ilgimi çektiği ortada.

Makarna salatası yapmak çok keyifliydi. Üstelik annemden hiç yardım almadık kardeşimle. Biraz hile yapıp yemek konusunda kitabın sonuna kadar ilerledik, hafta içinde annem işe gidince fırından alınan ekmeğe hamuruyla pizza yapacağız akşam yemeğinde.

SANAT ATÖLYESİ

Şimdi düşünüyorum da televizyon ya da internetin olmadığı bir yerde böyle bir tatil kitabı çocuklar için ne kadar geliştirici ve akıl açıcı. Hem kendi kendilerine bir şeyler yapma becerisi kazanabilirler hem de pek çok şey öğrenebilirler.

Tatil dediğimiz de biraz böyle bir şey değil mi? Yeni yerler görmek, fotoğraf çekmek, belki yeni insanlarla tanışmak, onlarla sohbet etmek ve dinlenmek. Geçen gün babamla arabada giderken radyoda çok ilginç bir konuşma vardı. İlhan Koman adındaki çok ünlü bir ressam ailesiyle birlikte yirmi yıl boyunca *Hulda* adında bir teknede yaşamış. Çocukları bile bu teknede doğmuş. Üstelik tarihi eser sayılacak kadar da eski bir tekne *Hulda*.

105 yaşında. İlhan Koman teknenin içinde bir de atölye-

ye yapmış kendisine. Şimdi bu tekne, uzun yıllar bağlı olduğu Stockholm'de yenileme çalışmaları tamamlandıktan sonra yola çıkmış ve İstanbul'a geliyor-muş.

Yol boyunca uğradığı limanlarda çocuklar ve gençler için sanat atölyeleri yapıyor-muş teknenin içinde, bugüne kadar on binden fazla kişi gezmiş *Hulda*'yı. Eylül ayında da İstanbul'da olacakmış. 21 Eylül'den itibaren İstanbul'da da gezilmeye açılacakmış ve yine pek çok sanat atölyesi yapılacakmış. Okullar açıldığında öğretmenime söyleyeceğim. Bizi götürebilir. Ama sanırım ben okulları beklemeden gelir gelmez gideceğim. Ayrıntıları www.huldafestival.org'dan öğrenebilirsiniz.

Size bu ay çok beğendiğim bir kitabı anlatmak istiyorum: *Arsadaki Çadır*. Yazarı *Nevzat Erkmən*. Çizeri de *Anıl Tortop*. *Nevzat Erkmən*'i çocuklar için hazırladığı zekâ oyunlarından hatırlayabilirsiniz. Romanın kahramanları Fatoş ve Can. Babaları onları son derece gerçekçi bir biçimde yetiştirmeyi kafasına koymuş ve bunu büyük ölçüde yapabilen, onlara yalan söylemeyen, onları kandırmayan, sorularına yanıt vermeye çalışan bir baba.

Adı Hüseyin Derin. Mahallelerindeki her şeyin sahibi olan Rüstem Beypaşaoğlu'nun fabrikasında çalışıyor. Anneleri biraz daha geleneksel bir annemmiş gibi görünse de aslında o da pek çok anneden farklı. Adı Gülten. Fatoş ve Can'ın dayısı Metin onla-

rın apartmanına taşınmaya karar verince çok ilginç şeyler olmaya başlıyor. Metin Dayı, büyüklerin çocuklardan öğreneceği çok şey olduğuna inanan, çocukları kendi iradelerini öne çıkaracak biçimde yetiştirmeyi savunan bir öğretmen.

ÇADIRDAN YAZ OKULU!

Evin yakınındaki arsada bir çadır kurarak yaz okulu açıyor. Burası mahalledeki çocukların hem tatil yaptıkları hem de pek çok yeni şey öğrendikleri ama en önemlisi kendilerini çok iyi hissettikleri bir yere dönüşüyor. Çadırın içinde ve etrafında bir hayat kuruldukça kimi sırlar da açığa çıkıyor. Metin Dayı'nın çocukları eğitmek için seçtiği yöntemler, onların rahatlamaları ve kendileri gibi olabilmeleri için önerdikleri o kadar güzel ve bence o kadar yerinde ki. Bu kitabı hem çocuklar hem de büyükler okumalı.

Hem Metin Dayı, büyüklerin çocuklardan öğreneceği çok şey var diye düşünüyor ya, bence çok haklı, büyüklerin bizden öğreneceği çok şey var. Kitabın resimleri de çok güzel. Oldukça kararında çizilmiş, ağırlık resimlere değil yazıya verilmiş, bu haliyle hayal etmeye de olanak veriyor. Beni en çok şaşırtan ise kitabın otuz yıl önce yazılmış olması, sanırım yazarı hiç yayımlamamış daha önce ama...

Otuz yıl önce çocuklar için daha iyi bir dünya kurmayı hayal eden yazar ve yarattığı kahraman için bu gün durumun hâlâ aynı, hatta daha kötü olması çok acı değil mi? Artık sokaklarımızda çadır kuracak bir arsa bulmak ne kadar zor. Bulsak bile gece gündüz rahatlıkla oraya gidip geleceğimiz bir emniyet duygusu taşımak neredeyse imkânsız. Elbette Metin Dayı gibi birini de. Böyle şeyleri artık yaz okullarına giderek yapabiliyor çocuklar. Ama bunun için de para gerekli...

Ama tatilimizi güzel geçirmek bizim elimizde. Okuyup, öğrenmeli, gezmeli, gülmeli, dinlenmeli ve oynamalıyız. Bunları birlikte yapacağımız arkadaşlarımız, olursa ne mutlu bize...

5. Sınıf Tatil Kitabım

C. Mat - İ. İktu -

İ. Balcı - F. Özbay

Resimleyen: Mümin Durmaz -

Bülent Gültek

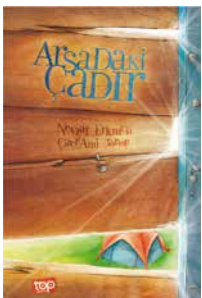
Tudem Yayınları / 384 sayfa

Nevzat Erkmen

Arsadaki Çadır

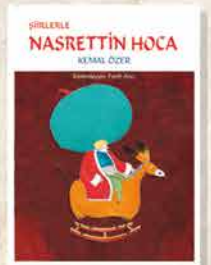
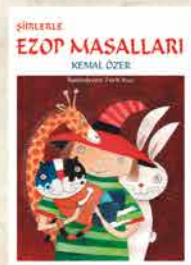
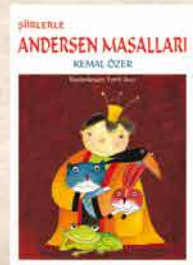
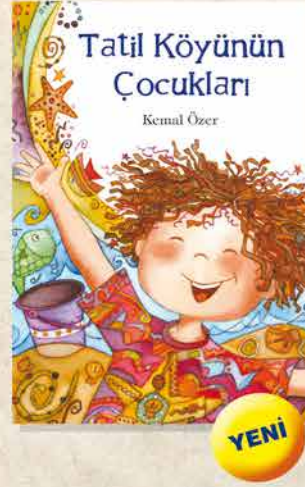
Resimleyen: Anıl Tortop

Top Yayıncılık / 136 sayfa

KEMAL ÖZER'İN ÖLÜMSÜZ ESERLERİ

Türk edebiyatının usta yazarının, çocukluk arkadaşlarıyla paylaştıklarını kaleme aldığı kitapların hepsi tatil kitabı kıvamında. Arkadaşlığın dil, ırk, yaş gözetmeksizin sevgi üzerine kurulu bir ilişki olduğunu anlatan bu kitapları büyük küçük herkes severek okuyacak.

Minik fare Tostoroman'a karşı!

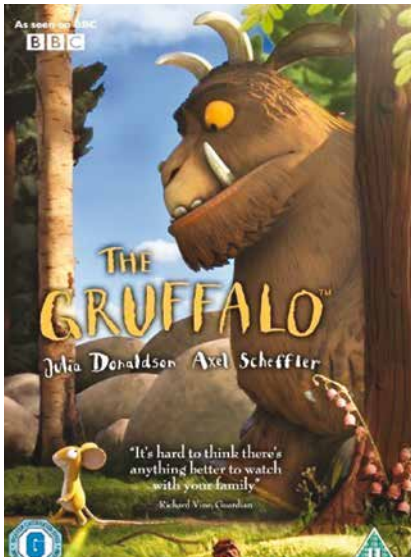
SineKitap'ın bu ayki konuğu dünya çapında beş milyon satmış, en meşhur çocuk kitaplarından Gruffalo. Afili Türkçe adıyla Tostoraman. Hayvanlar âleminin kurnazını hâlâ tilki sanıyorsanız, ezberinizi bozacak, renkli resimli Tostoraman'ı okuma ve filmini izleme vakti gelmiş demektir.

Birbiri ardına sorulan sorulara 'şak' diye verilecek cevaplar vardır. Hayvanlar âleminin kralı; aslan, en tembeli; ağustos böceği, en hızlısı; tavşan, en kurnazı... İşte tam da burada ezber bozuluyor. Tilki diyenler demek ki *Tostoraman*'ı henüz okumamışlar.

Tilkinin dillere destan kurnazlığını bile geride bırakacak bir kahramanla tanışma vakti geldi çattı o halde. Dikkat, kişisel tarihinizde yeni bir sayfa açılabilir; *Tostoraman*'dan Önce (TÖ) *Tostoraman*'dan Sonra (TS). Neyse lafi uzatmadan kurnazlık tahtının yeni sahibini açıklayayım: Fare. Hem de fındık faresi. Ezber bozan kahramanımız *Gruffalo* isimli kitabın güzide hayvanlarından biri.

Gruffalo, dünya çapında pek meşhur bir kitap. Beş milyon satmış ve tam otuz iki dile çevrilmiş bir kitaptan bahsediyoruz. Hatta çılgınlığa varan ilgiden dolayı bir kitaba sığmadı ikincisi kaleme alındı. 1999'da, *Julia Donaldson*'un yazdığı *Axel Scheffler*'in resimlediği ilk kitabı, 2004'te *Gruffalo's Child* (*Gruffalo'nun Çocuğu*) takip etti.

Gruffalo, Popcore Yayınları tarafın-

dan, orijinalinden daha afili bir isimle, *Yıldırım Türker*'in şahane çevirisiyle Türkçeleştirildi: *Tostoraman!* İkinci kitap ise; *Tostoraman'ın Yavrusu*. Okulöncesi ve ilköğretim çağındaki çocuklara hitap etse de, *Tostoraman*'ın küçümsenmeyecek kadar da yetişkin hayranı var.

Hikâyenin keyifli olmasının en büyük sebeplerinden biri kafiyeli dili: "Fareciği gören tilkinin karnı acıktı. Tatlı minik fındık faresi nereye böyle? İnine buyur da yemek yiyelim seninle..." İşte bu yüzden, *Tostoraman*'ı dinlemesi de okuması da hiç zor değil. Dilinin yanı sıra, çizimleri de bir harika. Ayrıntılı ve rengârenk çizimler, ormanın ortasına götürüyor insanı adeta.

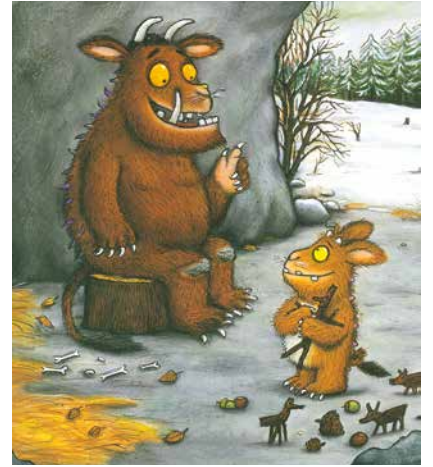
MARİFETLİ FARE

Üstelik bu keyifli gezintide bir sürü hayvanı ve bitkiyi tanımak mümkün. Kimi sayfalar baştan aşağı resimle kaplı. Bu sayfalarda resimlerin üzerine yazı yazılmamış. Çizimler bütün ihtişamıyla karşımızda. Kısacası sizi keyifli bir hikâyenin yanında, görsel bir şölen de bekliyor.

Tostoraman, ormanda dolaşmaya çıkan minik bir farenin öyküsünü anlatıyor. Karnını doyurmak için ormanı gezen fare, onu yemek isteyen baykuş, yılan ve tilkiden kurtulmak için hayali bir canavar yaratır. Bu sayede hayvanlara yem olmaktan kurtulur. Düşünün ki kurnazlığı dillere destan olan tilkiyi bile kandırmayı başarır.

Ancak daha sonra uydurduğu canavarı, *Tostoraman*'ı karşısında görünce de donakalır. Donakalır dediysem, bu şaşkınlık kısa sürer, cin gibi fındık faresi devasa *Tostoraman*'ın da hakkından gelir. Anlattıklarım hikâyenin çerçevesi, önemli olan kısım ise farenin hayvanları nasıl atlattığı...

İpucu verip de kitabın tadını kaçırmak istemem. İkinci kitapta da minik

fare, bu kez *Tostoraman*'ın yavrusunun elinden kurtulmak zorunda. Kendi küçük ama zekâsı büyük fındık faresinin parlak fikri ve kurnazlığı karşısında bir kez daha şapka çıkaracaksınız.

Müzikal oyun olarak da sahnelenen *Tostoraman*, Londra ve New York'ta büyük ilgi gördü. *Tostoraman*'ın önlenemez yükselişi devam etti. Orjinal adıyla, 2009'da beyazperdeye de aktarıldı. İngiltere yapımı animasyon kısa filmin yönetmenliğini, Jakob Schuh ve Max Lang yaptı. Pek çok uyarlamanın aksine film kitaba aynen sadık kalıyor. Üstelik kitap kadar keyifli ve renkli.

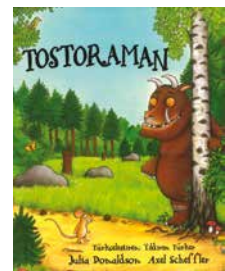
Tostoraman

Julia Donaldson

Resimleyen: Axel Scheffler

Çeviren: Yıldırım Türker

Popcore Yayınları / 26 sayfa

Eski Yunan'ın sakinleri...

Şebnem AKALIN

Antik mitolojiyi nasıl bilirsiniz? Babasından canını zor kurtaran bir tanrıdır yüce Zeus ve kıskanç karısı Hera'yla ömür tüketmektedir. Sabina Colloredo, Olimpos Oteli adlı renkli resimli kitaplar serisinde Yunan mitolojisi üzerinden, mitolojik aile kavramını yorumluyor.

Zeus: tanrıların, erkeklerin ve pek çok kadının kralı ve Hera: tanrıların kraliçesi, örnek eş... bir yere kadar, isimlerini taşıyan iki kitap okudum. *Zeus ve Hera* isimleri, bu kitapların mitolojik öyküler içerdiğini gösteriyordu. İlk anda, alt başlıklarına fazla önem vermemiştim. Sayfalar ilerledikçe, bu alt başlıkların kitapların içeriği hakkında çok önemli ipuçları verdiği ortaya çıktı. RTÜK kurallarına göre, televizyon kanallarında yayınlanan filmlerin başında gösterilmesi zorunlu olan kimi uyarılar, bu kitaplar için de kullanılmalı diye düşündüm.

OLİMPOS'LU AİLELER

Yunan ve Roma mitolojileri, yüzyıllardır her yaşta insanın ilgisini çekebilecek öyküler içerir. Olimpos'ta yaşayan tanrı ve tanrıçaların birbirleri ile ya da yeryüzündeki ölümlü insanlarla ilişkilerini çocuklara ve gençlere uygun bir dille anlatabilmek kolay bir iş değil. *Sabina Colloredo*, Yunan mitolojisinin tanrı ve tanrıçalarının öykülerini yeniden kurgulamış. Hatta günümüz dünyasına yapılan göndermelere bile rastlamak olası.

Örneğin insanların geri kalmasından sıkılıp onları yok etmeye karar veren *Zeus*, ilk günden uçak icat etmelerini beklemediğini, ama hâlâ çiğ etediklerini söyleyebilmekte.

Bir evren hayal edin. Yeryüzünün annesi *Gaia* adında bir tanrıça, onun eşi *Uranos*, çocukları ise *Kronos* ve *Rea*. Babası *Uranos*'un kehanetine göre, oğullarından biri ileride kendisini tahtından kovacağı için *Kronos* çocuklarını doğar doğmaz yutmaktadır. *Rea*, *Zeus* adını verdiği son bebeğini gizlice doğurur. Öfkelendiği zaman küçük bir gezegeni tutup evrenin derinliklerine fırlatabilecek güce sahip *Kronos*, bebek *Zeus*'u aramak için yeryüzünde dağları kaldırır, dibini görmek için okyanus sularını ağzına dolurur, koca ormanları söküp atar.

Bunlar bir tanrı için olağan sayılabilir. Ama doğumdan hemen sonra

Rea'nın tutumu bir anneden beklenmeyecek bir davranış. Dişleri olduğu için bebeğini emzirmek istemeyen, onu perilere bırakıp bir an önce kaçıp gitmek isteyen bir anne. Ölümsüz bir tanrıça olunca böyle mi olunuyor? Genç bir delikanlı olduğunda, annesi ve büyükannesi ile babasını alt etme planları yapmaya başlayan *Zeus*'un ilk aşklarını da uygun bir dille anlatabilmek biraz zor.

MİTOLOJİDE CİNSİYETÇİLİK

Babasından yuttuğu kardeşlerini kurtardıktan sonra devlerin yardımı ile savaşı kazanan ve yeni bir düzen kuran *Zeus*'un öyküsü daha çok, yeni çocuklarının doğumu ile devam ediyor. Yazar günümüz dünyasının uygar toplumlarında hoş görülmemeyen bu tür ilişkileri açıkça yazmakta bir sakınca görmemiş. Antik çağlarda, özellikle kraliyet ailelerinde, ensest evlilikler doğal sayılmaktaydı. Ama kitapta bu evlilikler ve *Zeus*'un çapkınlıkları anlatılırken, bunların çağdışı olduğuna değinmek hiç düşünülmemiş.

Cinselliği yeni keşfetmeye başlayan çocuk ve gençlerin bu tür ilişkilerin sakıncalı olduğunu ya da hayali tanrılara özgü olduklarını düşünerek bunları okuyacaklarını sanmıyorum. Hele ki ülkemizde çocuk tacizlerinin

yaygınlığı ve küçük yaşta evlenmelerin olağan karşılandığı düşünülürse... Olimpos tanrı ve tanrıçalarının bazı olaylara bakışı da çağdışı. İlk eşi *Metis*'i yuttuktan sonra *Zeus* daha bilge olmuş, eyleme geçmeden önce düşünüp her soruna doğru çözümler bulmaya başlamış. Ama söyledikleri, erkek egemen toplumların hoşuna gidecek türden şeyler. Kendisi ile babasına karşı savaşa katılmak isteyen kız kardeşi ve nişanlısı *Hera*'ya, "savaş sırasında kadınların ayakta kalmasını istemediklerini" söyler.

Bu iyi niyet göstergesi olamayacak bir istek. Çünkü ona göre kadınlar, uslu uslu oturup erkeklerle akşam yemeği hazırlamalı, savaşa kafa yormak yerine kraliyet sarayının nasıl döşeneceğini düşünmeli. Dünya kurulduğundan beri kadınların işi, çocuklarla ve evle ilgilenmektir. Böyle garip düşüncelere yalnız *Zeus* sahip değil. Örneğin *Hera* da, savaş tanrısı oğlu *Ares*'i yeryüzündeki insanlar savaşa çağırırken, "bırak çocuk eğlensin biraz... kız kardeşlerini döveceğine insanları dövsün" demesine ne dersiniz!

Bir tanrı ne kadar güçlü ise, o kadar çok çocuğu olacağı, ama evlilikten doğan çocukların yasal olduğu, ayrıca ufak tefek eğlencelerin evliliklere iyi geldiği düşüncelerinin mitolojide yeri olduğu kanaatinde değilim.

Olimpos Oteli - Hera

Sabina Colloredo

Resimleyen: Antongionata Ferrari

Çeviren: Eren Yücesan Cendey

Genç Türkuvaz / 124 sayfa

Macera en yetkin öğretmendir!

Onat BAHADIR

Zeliha Akçagüner, Çılgın Serüvenciler İz Peşinde ve Çılgın Serüvenciler Gizler Mağarasında adlı seri romanlarında Dostluk Sitesi'nin yazlıkçı çocuklarının tatil, oyun ve tehlikeli maceralar arasında keşfettikleri dostluğu, sadece çocuklara değil yetişkinlere de yaşam dersleri vererek anlatıyor.

Oyun ve yaratıcılık arasında sıkı bir ilişki olduğu artık bilinen bir gerçek... Ne var ki oyun dediğimiz şey de dünden bugüne çok değişti. Hangi oyun diyeyi geliyor insanın. Bilgisayarlarda tasarlanmış, klavye ve fare yardımıyla oynanan oyunlar mı, sokaklarda koşturarak, nesnelere birinci elden; beş duyumuzla tecrübe ederek oynadığımız oyunlar mı? İkisi de yaratıcılığı kamçılar mı yoksa duruma göre değişir mi? Galiba önyargıları bir kenara bırakarak taze olgular üstünden düşünce yürütmek gereken bir alan bu.

Edebiyatımızın üretken ismi Zeliha Akçagüner'in Çılgın Serüvenciler İz Peşinde ve Gizler Mağarasında adlı iki romanını okurken bu konuyu düşünmeden edemedim. Gerçi yazar anlattığı hikâyelerde sanal dünya mı, reel dünya mı gibi bir tartışmaya hiç girmemiş ama okur olarak, dün ve bugün arasında karşılaştırma yapmamak biraz güçtü. Tabii iki romanın da kurulduğu döneme dair ipuçları vermiş oldum bu arada; evet, internet ve cep telefonunun hayatımıza henüz girmediği zamanlarda geçiyor Çılgın Serüvenciler dizisi.

1970'li yıllarda Ege'nin küçük bir ilçesinde yaşayan üç-beş dar gelirli memurun girişimiyle kurulmuş bir site... Bahçe içinde küçük evler, sık sık birbirleriyle görüşüp sohbet eden site sakinleri, etrafta koşuşturan çocuklar... Çılgın Serüvenciler İz Peşinde adlı romanda çizilen bu tablo günümüzdekinden bir hayli farklı...

Çocuklar o zamanlar da çok meraklı tabii. Site yakınlarında onların taze meraklarının cazibe merkezi bir harabe var. Bir kere gidiyorlar büyükleri eşliğinde. Buldukları yeni kırılmış gözyaşı şişesi, çeşitli ihtimallerle kafalarının karışmasına neden oluyor. Bu, içine düşecekleri tehlikeli maceranın bileti gibi. İkinci gidişleri ile macera başlıyor ve tüm Dostluk Sitesi onları bulmak için seferber oluyor. Tabii

kimsenin aklına gelmeyecek bir yere götürüldükleri için sorunun çözümü bir hayli zor oluyor. İz Peşinde'de siteyi ve sakinlerini, 1970'lerin fonunda tanıyoruz.

ŞEYTAN TEPELERİ

Çılgın Serüvenciler Gizler Mağarası'nda adlı romanda ise, sitenin kuruluşunun üstünden otuz yıl geçmiş, ilk kahramanlarımız çoktan büyümüş, siteyi kuranların bir kısmı vefat etmiş... Yeni kuşaklar arasındaki arkadaşlık bağları yine güçlü, ancak çoğu aile şehre taşınmış ve ilçedeki evlerini yazlık amaçlı kullanıyor. Sitenin bekçisi Hayri Bey'in oğlu Uğur, romanın ana kahramanı... Öncelikle diğer çocuklar gibi sadece yazları değil, tüm yıl sitede ikamet ettiği için...

Ayrıca Uğur, sıradışı bir çocuk. Ağaç köklerini kullanarak ilginç heykeller yapıyor. Elleri maharetli, becerikli... Bunu zamanla okuldaki öğretmeni de fark ediyor. Ne var ki site sadece üç ay, arkadaş edinebileceği çocuklarla doluyor ve çekingenliğinden değil ama babası sitenin kapıcısı olduğu için, biraz geride duruyor Uğur. Tam içlerine karışma cesareti buldu-

ğunda ise çocukların yaz tatili bitiyor. Sitenin ıssızlaştığı günlerden birinde Uğur bisikletiyle etrafta turlarken evlerden birinin balkonunda beyaz saçlı bir beyle, yaşlıca bir kadın ve on bir-on iki yaşlarında, kızıl saçlı, çilli bir kız çocuğu fark ediyor. Birilerini görmenin sevinciyle onlara el sallıyor ve balkondakiler de ona...

Ertesi gün tanışacağı çilli kızın adı Çiğdem'dir. Sonraki haftalarda Çiğdem'in abisi Cem'le de tanışacak ve her ikisi de Uğur'un çok iyi arkadaşları olacaktır. Sitenin etrafındaki yeşil alanlar, mağara ve tepeler Uğur'un uzmanlık alanlarıdır. Dolayısıyla her fırsatta Çiğdem ve Cem'le, onun kılavuzluk ettiği kısa gezilere çıkarlar.

Kitabın adının da işaret ettiği gibi, gizli bir mağara çocukların ilgisini çeker. Uğur buraya hiç gitmemiştir, çünkü babası, mağaranın bulunduğu, adı Şeytan Tepeleri olan bölgeyi Uğur'a yasaklamıştır... Kısa bir süre sonra, çocuklar hep birlikte bisikletlerine atlayıp Şeytan Tepeleri'ne doğru yola çıkarlar. Sitedeki herkesin yüreğini ağzına getirecek ve çocukların büyük bir tehlikeye atılacağı bu macera, romanın belki de yarısını oluşturuyor. Yazın, mağara içinde geçen tehlike dolu süreci çok iyi çiziyor. Maceranın sonu ise sadece çocukların değil, herkesin ders çıkarabileceği nitelikte...

Zeliha Akçagüner
Çılgın Serüvenciler Gizler Mağarası'nda
Resimleyen: Zafer Temoçin
Altın Kitaplar Yayınevi / 168 sayfa

Rüya gibi yaz günleri...

Serda SEMERCİ

Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında kaybettiğimiz usta yazar ve şair Kemal Özer'in, tatilini deniz kıyısına kurulmuş küçük bir sahil kasabasında geçiren çocukların başından geçen hikâyeleri anlattığı kitabı *Tatil Köyünün Çocukları*, yazın kendine has neşesine neşe katıyor.

Bitmeyen tatil günleri vardı geçmişte... Her şeyin yavaşladığı ve masmavi denizlerde sürüklenir gibi geçirdiğimiz günlerle dolu upuzun yaz tatlileri! Şehir çocuklarının, dört-beş katlı, soğuk renklerle boyalı okul binalarına, güneşi günde en çok iki defa adamakıllı alan apartman dairelerine tıklıp kaldığı kasvetli kıştan başını çıkarıp, yaz güneşiyle gülümsemeye başladığı tatillerin habercisiydi çalan son ders saati zili...

Ve başlardı meraklı çocukların, keşfetmeyi bekledikleri onca şeye ve maceraya kucak açtığı sihirli günler... Kulağa romantik, naif gelen bu günler üzerine birbirinden güzel hikâyeler anlatıyor *Kemal Özer, Tatil Köyünün Çocukları* isimli kitabında.

Birinde, çalışmak için yıl boyu şehirde tek başına, ailesinden uzak kalmış fakir İsmail, bir diğerinde annesinin büyük doğum günü partisi sürpriziyle neşelenen zengin kız Dilek, başka birindeyse, sarp kayalar arasında yaşam mücadelesi veren sarı bir çiçekle arkadaş olan maceraperest İbrahim'in yer aldığı öykülerde, birbirinden çok farklı sosyo-ekonomik koşullarda ve karakterdeki çocukların yaz tatili serüvenlerini kaleme almış usta yazar.

Okullarda öğretilenin, anne ve babanın telkin ettiği ötesinde, çocukların hayata dair gerçekleri kendi kendilerine keşfedebilecekleri fırsatlarla karşılaştıkları bir tatil köyünde geçiyor tüm öyküler... '*Gündüdü Tatil Köyü*' kimisi için anne ve babasının ekmek parası kazandığı bir iş kapısı, kimisi için de arkadaşlarıyla havuzdan denize atlayıp zıplayıp, deniz ve güneşin tadını doyasıya çıkardıkları bir dinlenme yeri.

HAYAT DERSLERİ

Hepsi için ortak olan tarafı ise, buranın yalnızca bir tatil köyünden ibaret olmaması. Burası sayesinde, tüm geleceklere iz bırakan şeyler öğreniyorlar zira... Bahsettiğimiz derin bir güneş yanığı izi değil elbet; çok daha derinlerinde, içlerinde oluşan bir yankı hissi bu.

Örneğin Dilek'in annesi, kızı için dünyanın en mükemmel ve pahalı doğum gününü hazırladığını ve bu sayede tatil köyünün bulunduğu küçük kasabada yaşayan insanlara nispet yapacağını düşünüyor, ama tam tersine, onu utandıracak ve ders verecek büyük bir sürprizle karşılaşılıyor.

Ya da yavru bir kaplumbağayı yaşadığı yerden çekip çıkaran ve himayesine almak isteyen küçük bir kız, o kaplumbağanın toprağından koparıldığında kendini nasıl açlık ve susuzluğa terk edip hayatta kalma mücadelesi verdiğini görüyor.

Bu kitapta bize ait, çocukluğumuza göz kırpacak küçük, ama hepimiz için çok gizemli ve en güzel yaz tatili öyküleri var yalnızca. Ve bir tarafı küçük bir koya, bir tarafı dağ çiçeklerinin büyüdüğü yamaçlara bakan küçük bir kasabada geçen sıradan olaylar...

Ama dikkatinizi çekerim, belki de şimdiye kadar geçirdiğiniz yaz tatillerinde yaşayıp da anlamına vâkıf olmadığımız önemli hayat derslerini, bildiğinizi sanıp da hiç bilmediğiniz hayvanların özelliklerini, tanımadığınız bazı yaban bitkilerinin yaşamla il-

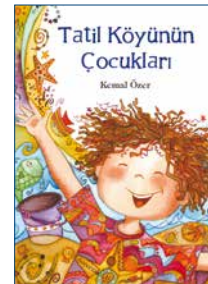

gili ne büyük sırlar taşıyabileceğini de yalnızca (!) bu kitaptaki hikâyelerde bulabilirsiniz...

Kemal Özer'in, hiç bitmeyen yazları yaşayan tüm çocuklarla yaz tatilleri üzerine küçük sırları paylaştığı *Tatil Köyünün Çocukları*'nı, o yazlara dönmek isteyen yetişkinler de gönül rahatlığıyla okuyabilirler.

Ayrıca belirtmeden geçmek olmaz: Kitabı resimleyen *Reha Barış*, renkler ve çizimler arasında âdeta hayali seyahatlere çıkaran çizimleriyle, öyküleri, masalsı boyutlara taşıyor, özellikle küçük kitap kurtlarının okuma iştahını kabartıyor...

Tatil Köyünün Çocukları
Kemal Özer
Resimleyen: Reha Barış
Tudem Yayıncılık / 48 sayfa

Çocuk kralın bitmek bilmez kaprisleri...

Yeliz KIZILARSLAN

Lewis Trondheim Felaket Kral'da, Avrupa'nın minnacık krallıklarından biri olan Porto Cristo'nun huysuz ve öksüz çocuk kralı Adalbert'in çocuk kişiliğinde, monarşi ve demokrasi kavramlarını hicvediyor. Mizah dozu yüksek çizgi roman, enfes renkli resimleriyle de gülümsetiyor.

Bir çocuk düşünün... İsteklerinin emir kabul edildiği, küçük ama görkemli ve masalsi bir krallığı -çocuk kaprisleriyle- yönetiyor ve tüm dünyayı birbirine katıyor. Fransız çizgi romancı Lewis Trondheim'in, üç kitaplık çizgi roman serisi *Felaket Kral, Desen Yayınları*'ndan tek kitap halinde yayımlandı. Çizgi romanın, beş altı yaşlarındaki çocuk kahramanı *Kral Adalbert*, sümüklü bir oğlan olduğunu sık sık unutan ve etrafında çocuk görmeye tahammül edemeyen anne babasız ve kendini beğenmiş bir çocuk.

SONUÇ HEP FELAKET

Başbakanı, öğretmeni, aşçısı, koruması ve danışmanlarıyla yaşadığı kocaman şatosunu, lüks yaşamını ve muazzam oyuncaklarını sıkıcı bulduğundan olsa gerek, sürekli ülkesi adına akıl almaz kararlar alıyor. Felaketle sonuçlanan ekonomik ve bilimsel buluşlara imza atıyor. Hep mutsuz, başarısız ve kibirli olmaktan kurtulamıyor. Bu yüzden de ona, '*Felaket Kral*' diyor!

Sonu, bizzat kendisi için yine bir faciayla sonuçlansa da, yaşamına heyecan katmak için mesela, ülkesinde para yerine çikolata kullanılmasını isteyebiliyor.

Kendisini rahatsız ettiğinden -sarımsız ona kendisinin de bir çocuk olduğunu hatırlattığı için- öğretmenin kızıyla birlikte ders dinlemek istemeyecek kadar da mavi kanlı zira. Ama envai çeşit yiyeceğin bulunduğu kahvaltısını, "*tereyağlı ekmekleri*" olmadan asla yapmayacak kadar da sıradan tutkulara sahip bir çocuk *Adalbert*. Nihayetinde, çocuk olduğunun daima hatırlatıldığı bir yaşta hem ülke yönetmek hem de büyümek için gerekli şeyleri; -"*disiplinli, cesur ve atletik*"- bir çocuk olarak öğrenmek zorunda olmaktan bun alıyor. Ve ülkesindeki tüm çocukların tıpatıp kendisine benzeme-

si için, kendi robotunun binlerce kopyasını yaptırarak tüm ülkeye dağıtıyor.

Sonuç ise bir başka felaket oluyor! Gerçek kralı kopyasından ayıramadıkları için, klonlanan tüm çocuklar *Adalbert*'in yerine geçmeye kalkıyor. Her felaketin zararının, eninde sonunda kendine dokunduğunu gören ama itiraf etmeyecek kadar kudretli(!) bir kral olan *Adalbert*, tüm kopya robotların fişini çekerek duruma el koyuyor.

Can sıkıntısından kendini kırlara atan küçük kral, burada gördüğü her şeyi olağanüstü ilginç bulsa da -meyvelerin ağaçların üstünde durması gibi- tembelliğini ve okumama arzusunun açığa çıkararak bu geziden, iki bin odalık şatosuna geri dönüş hızla. Biyografisini yazdırmaya karar verdiğinde ise, pipolu ve fularlı bir beyi seçecek olan küçük *Adalbert*'in, evcilleştirilmemiş çocuk şiddetiyle birleşen kraliyet otoritesi ona, biyografisinin yazılmak için henüz '*küçük*' olduğunu söyleyen tüm diğer yazarları pencereden attırma hakkını da veriyor.

Krallığının özel güvenlik anlaşması gereği *Clovis* adlı dev cüsseli bir korumanın gölgesinde dolaşmaya başla-

yan bencil çocuk kral, bir süre sonra yeterince güvenliğe olduğu için eğlenemediğinden, internete, kendi başını getirene ödül vereceği ilanını koyuyor. Böylece, uluslararası suikast planlarının hedefi olan bu felaket çocuk, savaş çıkarmanın eşliğinden ilanı iptal ederek dönüyor. Aile geleneklerine göre geyik avlamayı öğrenmesi gerektiği için tüm ormanı yakıp yıktığı halde geyik avlamayı beceremeyen *Adalbert*, tüm kaprislerine ve gücüne rağmen, ağır basan çocuk masumiyetiyle, bu geyik avlama işinden hoşlanıyor.

Sonunda ise, yine illegal bir biçimde, kendi avlamadığı bir geyikle kraliyet geleneğini yerine getiriyor. Krallığına çarpacak bir meteoru, komşu ülke Monté-Gréco'ya yönlendirmeye çalışırken sınır savaşı çıkaran *Adalbert*, meteor yüzünden uzaya ışınlanıp, böylelikle tek olma arzusunu, tek başına gerçekleştiriyor!

Felaket Kral, birbirinden bağımsız bölümlerden oluşan, renkli resimli, son derece komik bir çizgi roman. Ve *Voltaire*'in, *Candide*'inin sonunda yer alan, "*Herkes, kendi küçük bahçesinde...*" sözünü hatırlarcasına, Avrupa kıtasının demokratik monarşilerinin eleştirisini, çocuk yetiştirme ve iktidar temaları üzerinden yapıyor.

Felaket Kral
Lewis Trondheim
Resimleyen: Fabrice Parme
Çeviren: Ceylan Uslu
Desen Yayınları / 96 sayfa

Ludwig van Beethoven çorba mı fırlatmış!

Şiirsel TAŞ

Çocuk ve gençlerin önyargıyla yaklaştığı klasik batı müziğinin hakkını veren iki kitabımız var bu ay: Bay Majör'le Klasik Müzik Masalları ve Beethoven Çorbayı Neden Fırlattı? Bu sıradışı başvuru kitapları, duygu makinelerimizi müzikle çalıştırmamızın vakti geldiğinin habercisi aynı zamanda.

Bay Majör'le Klasik Müzik Masalları, beş kitap ve beş CD'den oluşan, çocukları klasik batı müziğiyle tanıştırmayı hedefleyen bir dizi. Bu beş kitabın her birinde, ünlü bir bestecinin eserlerinden ve yaşamından yola çıkarak bir öykü kurgulanmış. Öykülerin değişmez kahramanı ise, müzik araştırmacısı *Bay Majör*; bazı öykülerde ona, arkadaşı büyük mucit Bay Torna Vida eşlik ediyor. Dizinin, en önemli özelliği, özgün bir çalışma olması.

MÜZİKLİ ÖYKÜLER

Bu tür yayınların genellikle çeviri ya da uyarılma olmasına o kadar alışmışız ki, böyle bir çalışma karşısında ilk tepkimiz şaşkınlık duymak oluyor. Metinlerin *Neşe Türkes* tarafından kaleme alındığı, müzik prodüksiyonunu *Benal Tanrısever Şimşek*'in üstlendiği kitap ve CD'ler, müzik-kurgu bütünlüğü açısından dikkat çekici ve başarılı. CD'lerde, bir yandan kitaptaki öyküyü dinlerken, diğer yandan öyküde adı geçen eserlerden bölümlere kulak kabartıyoruz. Ayrıca her öykünün sonunda, o öyküde geçen müzik parçalarını bir kez daha, başından sonunda dinlemeye fırsatımız oluyor.

Çobanın Mevsim Yolculuğu adlı ilk kitap, okuru ve aynı zamanda dinleyiciyi, *Vivaldi*'nin müzik dünyasında dört mevsimlik bir yolculuğa çıkarıyor. *Bay Majör*, duvarındaki resimden göz kırpan çoban *Basco* ile köpeği *Allegro*'yu, *Vivaldi*'nin, keman ve yaylılar için *Dört Mevsim* konçertosunu bestelediği döneme taşıyor. *Şatoda Üç Saat* adını taşıyan ikinci kitaptaysa, iki çocuğun peşine takılıp *Bach*'in müziğiyle dolu bir şatonun odalarını geziyoruz. Kurgunun içine ustalıkla yerleştirildiğinde teknik kavramlar çocuklar için daha ilgi çekici, anlaşılır ve akılda kalıcı hale geliyor. *Bay Majör*'le *Klasik Müzik Masalları*'nda da kurgunun sağladığı bu avantaj kullanılmış.

Mozart üzerine kurgulanmış olan

üçüncü kitap, *Büyük Sır* adını taşıyor. Sözü edilen büyük sır, *Mozart*'ı çekemeyen saray müzisyenlerinin, besteciye kralın gözünde küçük düşürmek için planladıkları komplo. Yaverin oğlu küçük Anton ise bu sinsi plana karşı *Mozart*'ı önce uyarıyor, sonra da bu uyarıyı dikkate almadığı için zor durumda kalan besteciye yardım ediyor. Dizinin belki de en çarpıcı kitabı olan *Duygu Makinesi*, *Beethoven*'i konu alıyor. Bu öyküde Bay Torna Vida, son icadı olan duygu makinesini çalıştırmak için başlatıcı bir gücün arayışı içinde. *Bay Majör*, duygu makinesini çalıştırabilecek en güçlü şeyin müzik olabileceğini düşünüyor; özellikle *Beethoven*'in duygu yüklü müziği.

BESTECİLERİN SIRLARI

Dizinin son kitabı, *Sihirli Ödev*. *Çaykovski* ile ilgili bir ödev hazırlaması gereken iki arkadaş, *Bay Majör*'den yardım istiyor bu öyküde. Bay Torna Vida, onları sihirli bir balona bindirip *Çaykovski*'nin ünlü bale eserleri *Fındıkçıran* ve *Kuşu Gölü*'nün dünyasına gönderiyor.

Ünlü çellist *Steven Isserlis*'in kitabı *Beethoven Çorbayı Neden Fırlattı?*, genç okurları, müziğin ve ünlü bestecilerin dünyasına çekmeyi başarabilen bir kitap. *Isserlis*'in mizahi üslubunun, beş ünlü bestecinin (*Bach*, *Mozart*, *Beethoven*, *Schumann*, *Brahms* ve *Stravinsky*) yaşamını, kişilik özelliklerini ve bu özelliklerin bestecilerin müziğine olan yansımaları ön plana çıkararak anlattığı biyografik metinlere katkısı büyük.

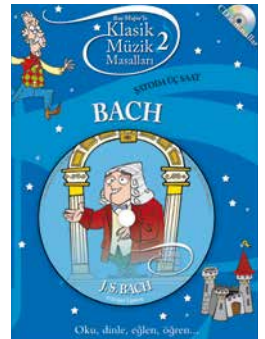
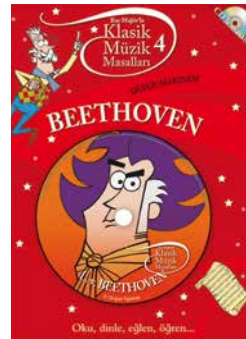
Isserlis, klasik batı müziği dünyasının içinden biri olarak kitabında birkaç farklı açıdan yaklaşıyor müziğe ve bestecilere: bir müzik insanı olarak kendi yorumlarını aktardığı metinlerde, bir yandan da bir

müzik tarihçisi gibi, bestecilerin yaşamlarının gizli kalmış yönlerini önümüze seriyor. Üstelik yazarın akıcı anlatımı ve yer yer hayli eğlenceli hale gelen metinler, kitabın hedef okur kitlesinin yaş aralığını epeyce genişletiyor.

Isserlis'in anekdotlar şeklinde aktardığı biyografik ayrıntıların yanı sıra, bestecilere ilişkin değerlendirmeleri de dikkat çekici: "*Kabataşlak bir tanımla, Bach'in müziği bize Allah'ın dünyayı nasıl gördüğünü anlatır; Mozart'ın müziği dünyanın bir parçasıdır; Beethoven ise bütün insanlık adına konuşur diyebilirim. Peki ya Schumann? Schumann'ın müziği bize Robert Schumann olmanın ne demek olduğunu anlatır; ama yine de hepimize seslenir, çünkü Schumann'ın duyguları öyle derin, öyle gerçek ki, onda kendimizi buluruz. Hayatında yaşadığı her şey, müziğinden sel gibi boşanır; başka hiçbir besteciye böylesine yakından tanıyamayız. O bize en büyük sırlarını söyler, en özel hayallerini bizimle paylaşır -dinleyicilerine en sevgili dostlarıymış gibi seslenir."*

Beethoven'in çorbayı fırlatma nedeniniyse, kitaptan okuyun en iyisi.

Bay Majör'le Klasik Müzik Masalları
Beethoven - Bach
Neşe Türkes
Resimleyen: Alp Türkbiner
Doğan Egmont Yayınları / 50 sayfa

Yoksul Londra'nın yoksun çocukları...

Serda SEMERCİ

İngiltere'de sınıfsal ve ekonomik ayrımın çığır açtığı Viktorya döneminde başkent Londra, karnını doyurmak için para çalan çocuk çetelerinden geçilmiyordu. Bowering Sivers, Muhteşem Düzenbazlar'da bu çocukların yaşadığı dramı, keyif ve hüznü buluşturan bir dille anlatıyor.

Pek çok edebiyat eleştirmeni, edebiyatta, *Charles Dickens*'in 19. yüzyıl Viktorya dönemi Londrası tasvirinden daha iyi bir dönem-şehir-durum tasviri olmadığını söyler. Bir romanında, 'Sise boğulmuş İngiltere' şeklinde betimlediği Londra'nın ıslak ve kasvetli köprülerinin altında yaşayanlar, her zaman *Dickens* kitaplarının baş kahramanları olmuştur.

Özellikle savaş sonrası dönemin ekonomik ve kültürel sefaletinin yükünü sırtlanmış kadınlar ve çocuklar yasadışı yöntemlerle hayatta kalma mücadelesi verirken, *Dickens*'in usta kalemi bir taraftan da onları suça azmettiren sistemin gözü dönmüştüğünü ve katlini anlatarak, satır altından okuyucuya asıl suçlunun 'iktidar' olduğunu gösterir.

OLİWER TWİST PARODİSİ

İşte bunu anlattığı en efsane kitaplarından biridir *Oliver Twist*. Yetimhanede büyüyen, fakir ve haksız yere hırsızlıkla suçlanan *Oliver*'in, ailesini bulmak için Londra sokaklarında geçirdiği günleri, tehlikelerle burun buruna yaşam mücadelesi verdiği karanlık ve soğuk geceleri anlatan bu roman, günümüzde pek çok uyarlamalarıyla bir sinema ve edebiyat klasiği.

Yeni nesil İngiliz çocuk edebiyatı yazarlarından *Bowering Sivers*, gerçek adıyla *Brenda Bowering*'in son kitabı *Muhteşem Düzenbazlar* da, konusu ve diliyle tam bir *Oliver Twist* parodisi olarak anılıyor. Parodi denilmesinin nedeniyse, *Sivers*'in hikâyesinin; *Dickens*'in ağdalı ve hüznü dilinin aksine, espiriler ve mizahla yoğrulmuş olmasından kaynaklanıyor.

Sivers, Londra'nın en fakir ve pejmürde mahallelerinden birinde, çoğu yetim ve terk edilmiş olan; açlık sınırındaki fakirlikle mücadele eden insanlarla büyüyen bir grup çocuğu anlatıyor.

Bu çocuklar, *Billy*, *Ned* ve *Jem*; bir-

birlerine kardeş gibi sıkı sıkı tutunmuş ve aç kalmamak için yankesicilik yapan, en büyükleri 11 yaşında olan, ufak çaplı bir çetenin üyeleridir. Çetenin amacı eve ekmek getirmektir ve bu yolda her şey mübahtır. Daha bu yaşta, yaşadıkları şehirdeki insanlarla kendileri arasındaki büyük uçurum dikkatlerini çektiğinden, zenginden alıp fakire vermek, hırsızlık gibi âdi bir suç da değildir onların nazarında.

Kendilerine 'küçük halk fedaileri' diyen üçlünün en ufak boyu *Billy*'nin, annesi de babası da yoktur. Babaannesiyile yaşayan *Billy* işe çıktığı (!) bir gün ortadan kaybolur ve herkes onun, o sıralarda şehirde korku fırtınası estiren teröristlerce bir militan olarak yetiştirilmek üzere kaçırıldığını düşünür. Halbuki *Billy*, kendileri gibi yankesicilik yapan yetişkin bir sokak çetesinin eline düşmüştür. Bu çetenin elebaşı, *Billy*'nin iş üstündeki yeteneğini fark edince giderek düşen hasılatlarını toplaması için *Billy*'yi kaçıtır ve ondan kendileri için çalışmasını ister. İşte *Billy*'nin Londra sokaklarındaki, yer yer güldüren macerası, bu noktada hız kazanır.

KÜÇÜK ÇETE

Günden güne çok daha iyi para getiren *Billy* artık bu çetenin gözbebeğidir ve bir dediği iki edilmez. *Billy* de, sivri zekâsı ve muzip denecek art niyetiyle çetede herkesi kendi çıkarı için kullanır. *Billy*'nin amacı bellidir: Bu çetenin yardımıyla hem ailesinin izini bulacak, hem de büyük bir soygunla zengin olarak arkadaşlarını ve mahallesindeki yakınlarını sefaletten kurtaracaktır. Ancak *Billy* kısa süre içinde *Ned* ve *Jem* olmadan işinin zor olduğunu anlar, neyse ki arkadaşları çoktan onu bulmak için şehrin en kuytu köşelerinde arayışa girişmiştir. Böylece kısa zamanda birbirlerine kavuşurlar. Artık küçük çete, büyük çetenin yavrusu olmuştur. Şehrin sokaklarının az-

man üçlüsü, Londra'nın ıslak asfaltlarını arşınlayarak, artık çok daha büyük soygunların altından kalkmaktadırlar.

Karınları hiçbir zaman doymadığı kadar doyan, sırtlarına daha önce geçirmedikleri kazakları geçiren çocuklar başta çok mutlu olsalar da, kısa zamanda işin rengi bulanmaya başlar. Kazanmak, daha çok kazanmak hepsini birer hırs küpüne çevirmeye başlar, artık parasını almak için illa çok zengin insanların peşine düşmezler, ekmeğini çalışarak, alın teriyle kazananların da ceplerindeki parayı çalmaya başlarlar. Kendi yaşlarında, okula giden, aileleriyle sokaklarda, parklarda oyunlar oynayan çocukların gülümsemelerini nedense paraları olmasına rağmen göremezler.

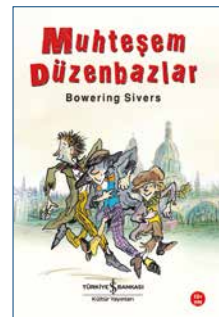
Çocuklar için olsa da, yetişkinlerin de okuması şiddetle tavsiye edilen *Muhteşem Düzenbazlar*'ın kapağını kapadığınızda, bu yüzyılda bile hâlâ sokaklarda çalışarak ve çalarak paçayı kurtarma derdine düşmüş çocuklar için yüreğiniz burkulacak...

Öyleyse işte alın size, modern dünyanın hengâmesinde sesi kısılan vicdanlarımızın ayarlarıyla oynayan hem eğlenceli ve muzip hem de alt metni sağlam bir kitap; *Muhteşem Düzenbazlar*...

Muhteşem Düzenbazlar

Bowering Sivers

Çeviren: Begüm Kovulmaz
İş Kültür Yayınları / 306 sayfa

Gençlik umuttur!..

Sevengül SÖNMEZ

Oya Baydar, 47 yıl önce kaleme aldığı Savaş Çağı Umut Çağı-Bir Yirmi Yaş Güncesi'yle bugünün apolitik kuşaklarının öncüsü, yitik 1968 kuşağının umutlarını, aşklarını ve kederlerini anlatıyor. Devrimci sol kuşağın kayıplarına yakılan incecik bir ağıt Baydar'ın hüznü romanı.

Aşk, aile ve kuşak çatışması, gelecek kaygısı ve devrim umudu... Sanırım bunlar zamansız ve mekânsız kaygılar, korkular ve umutlar. *Oya Baydar*'ın ilk kez 1966'da yayımlanan *Savaş Çağı Umut Çağı-Bir Yirmi Yaş Güncesi* adlı romanını okumaya başladığımda düşündüğüm ilk şey aşkın, korkunun, kaygının, umudun ve savaşın zamansız olduğuydu.

Oya Baydar kitaba yazdığı önsözde bu değişmezliğin/benzerliğin kendisini de şaşırttığını söylüyor: "*Anlatılanların ne kadar güncel olduğunu, 60'ların gençliğinin sorunlarının, umutlarının, hayal kırıklıklarının, öfkelerinin, bölünmüşlüklerinin ve saflıklarının, -tabii ki elli yılın değişmez izlerini taşıyarak-, özünde ne kadar benzeştiğini görünce kendim de şaşırdım. Günümüz gençlerine, aynasında kendilerini görebilecekleri bir hikâyeyi aktarmanın; benim kuşağımı ise o günlerin anlarına geri götürmenin cazibesine kapıldım.*"

Savaş Çağı Umut Çağı, bir genç kızın gözünden 1962'de başlayan Küba buhranı ile birlikte üniversite gençliğini, onların yaşamın ve politikanın kıyısındaki ve içindeki hallerini, Türkiye'nin toplumsal meseleleri aynasında anlatan bir roman. Kahramanımızın âşık olduğu Mehmet ve diğer arkadaşları Türkiye'nin dört bir yanından İstanbul'a okumaya gelmiş ve kendilerinin değiştirmeye çalışılan gençler.

Cem, karaborsacılık yapan babasının ezikliğini taşıyarak ailesine sırtını dönüp dürüst bir yaşamın olanaklarını bulabileceği başka bir dünya arıyor. Süleyman çıkıp geldiği köyün diğer tüm köyler gibi yoksulluk içinde olduğunu bilerek onlara bir şeyler götürmek, köyü ve köylüyü eğitmek, onlara daha iyi bir yaşam sunmak istiyor.

Sevgi hayat dolu, adı gibi sevgi dolu bir genç kız, ama babası zimmetine para geçirmekten hapse düşünce kendinden yaşça büyük bir adamın sevgilisi olup ailesine bakmak zorunda kalmış ve Cem'e duyduğu aşkın karşısında ne yapacağını bilemiyor.

Abdullah ise Demokrat Parti'nin gençlik kollarında çalışıyor ve ülkenin dini bütün bir başbakan tarafından yönetilirse ilerleyeceğine inanıyor. Cumhuriyet ilke ve devrimlerinin bizi dinden kitaptan ettiğini düşünerek, dini bütün insanlar yetiştirilmesini umuyor.

KAYIP KUŞAK

Savaş Çağı Umut Çağı tam anlamıyla bir kuşak romanı. Cumhuriyet'in ilk çocukları, İkinci Dünya Savaşı'nın korku ve sıkıntılarını fazlasıyla yaşamış, çocuklarına bunları yaşatmamak için tedbirli davranan ana babaların yetiştirdiği, 68 kuşağını hazırlayan yitik bir kuşağın romanı: "*Bizler, dalgalı, korkulu bir çağın çocukları, tedirgin bir ülkenin genç kuşağı, bir varlık olduğumuzu, geleceğin bizim olduğuna, mutlu bir ülkenin bizim ellerimiz üstünde yükseleceğine inanmıştık bir süre.*"

Romanın kahramanı arkadaşlarıyla kıyaslandığında ne yapılması, nelelerin değişmesi gerektiğinin daha fazla farkında olsa da ailesiyle birlikte yaşamaması onun için başka bir engel oluşturuyor. Aynı zamanda Mehmet'e âşık, ama bir adama âşık olup onun uğruna özgürlüğünü kaybetmekten de korkuyor. "*Bir aşkın başlangıcında mıyım? Bu yolun sonunda, ne olduğunu bilmediğim o büyük, güzel, yüce şeyi bulabilecek miyim? Aşıktan korkuyorum. Bağlanmak istemiyorum.*" Meydanlara çıkmak, bağırarak, karşı koymak, mücadele etmek, değiştirmek istiyor. Hiçbir şey eskisi gibi olmasın, bir kez yakaladıkları umutla aydınlığa çıksınlar istiyor: "*Bu gece, dileklerin en güzelini fısıldayacağım kayan yıldızlara. Türkiye'm kurtulsun, diyeceğim. Bizler kurtulalım. Yitik bir kuşak değil, mutlu bir kuşak olalım.*"

Devrimci mücadelenin erkekler tarafından kaleme alınan metinlerinden farklı olarak *Savaş Çağı Umut Çağı*, Oya Baydar'ın yalın anlatımı ve kişisel tanıklığının romana kattığı içtenlikle, mücadelenin içinde genç kız/

kadın olma halini oldukça çarpıcı bir biçimde dile getiriyor: "*Buradaki bütün kızlar evlerimize dönünce hepimiz birer yalan söyleyeceğiz annelerimize. Onlar da yalan olduğunu bilecekler söylediklerimizin ama, inanmış görünecekler. Böylece evlerin düzeni bozulmamış olacak.*"

Yirmili yaşlarının verdiği aceleyle dünyayı değiştireceklerini düşünen gençlerin henüz kendi yaşamlarını bile değiştiremediklerini fark etmeleri, "*ilericiyiz*" derken pek de ilerlemediklerini anlamaları, düş kırıklıkları, pek çoğunun istemediği bir hayata sürükleniş... "*Kime güvendiyseniz, kime tutunduysanız bizi aldattı. İşte bugün yine yapayalnızız. Büyük sarhoşluk geçtikten sonra aynı noktada buluyoruz kendimizi.*"

Savaş Çağı Umut Çağı, Türkiye'nin kısa aralıklarla yaşadığı sağ-sol mücadelesinin gencecik insanların hayatlarını nasıl etkilediğini, kirli politik oyunlar oynayanların gençleri bunlara nasıl alet ettiklerini ve başta da söylediğim gibi, pek çok şeyin maalesef değişmediğini çok iyi anlatan bir roman. Gençlerin bir ölçüde özdeşleşebilecekleri bu roman kahramanları, onlara hayata, aşka, umuda ve özgürlüğe sahip çıkmanın değerini anlatacak. Ve gençler, bu romanı okurken bugün sahip oldukları bazı özgürlüklerin bedelini başka kuşakların ödediğini bir kez daha anlayacaklar.

Oya Baydar

Savaş Çağı Umut Çağı

Bir Yirmi Yaş Güncesi

Can Yayınları / 136 sayfa

Dünya Futbol Kupası Günlüğü...

Kitap İçi'nde bu ay, Silke Moritz'in yazdığı, Achim Ahlgrimm'in resimlediği Dikkat, Falsolu Top!: Futbolseverlere 40 Bulmaca adlı kitap yer alıyor. Çalıştığı gazete için Dünya Kupası'nı izleyecek olan muhabir Oskar'ın gözünden canlı canlı futbol heyecanı yaşayacaksınız!

Her Pazar sabahı Oskar arkadaşlarıyla buluşurdu. Maç yaparlardı. Ne Oskar futbolda özellikle iyiydi ne de gazeteden arkadaşları, ama yürekleriyle oynar, her şeylerini ortaya koyarlardı.

Oskar o gün de aynen öyle yaptı: Ayağında topla en arkalardan önlere, rakip kaleye doğru atağa kalktı. O sırada rakip takımın kalecisi ayakkabısına giren taşı çıkarmakla meşgul olduğundan, kale tüm savunmasızlığıyla önündeydi. Oskar durdu, sonra topu havalandırarak kale direği yerine geçen iki çantanın arasına attı. "Gooooool!" diye bağırdı.

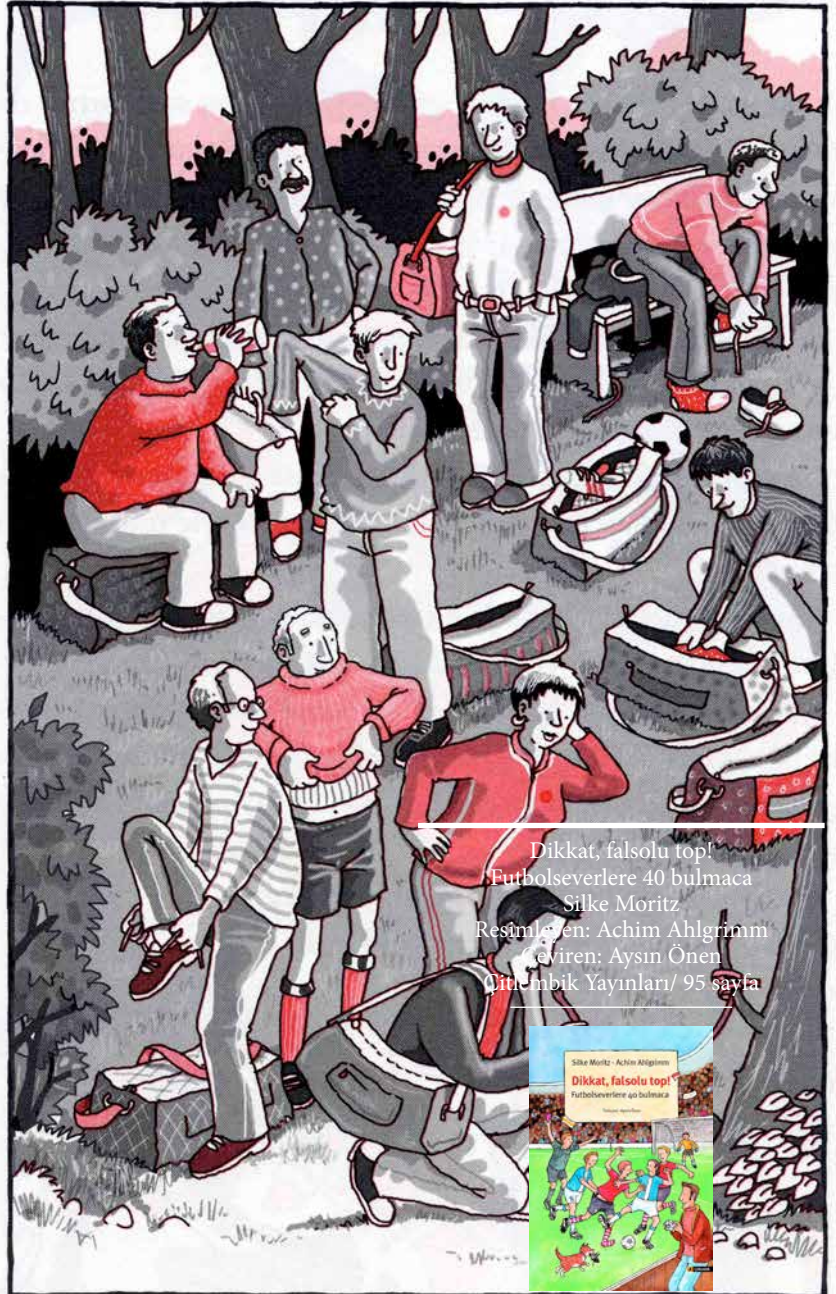
Arkadaşlarının yarısı coşkuyla tezahüratına katılırken, diğer yarısı kaleciye söylendi. O gün için maçın bitme saati gelmişti. Oskar eşyalarını topladı, çantalık görevine geri dönen kalenin sağ direğini omuzladı ve arkadaşlarına veda etti. "Gitmem lazım," dedi. "Dünya Kupası yarın başlıyor ve benim daha yapacak dünya kadar işim var."

Hertha'yı bağladığı ağaca doğru hızla yürüdü. Hertha'yı bağlı tutmak zorundaydı, çünkü, birincisi Hertha kramponlu ayakkabılara çok düşküncü, ikincisi özellikle içinde sandviç olan çantalara zaafı vardı.

Ama ağacı terk edilmiş buldu! Sadece bir dalında bir parça tasma sallanıyordu.

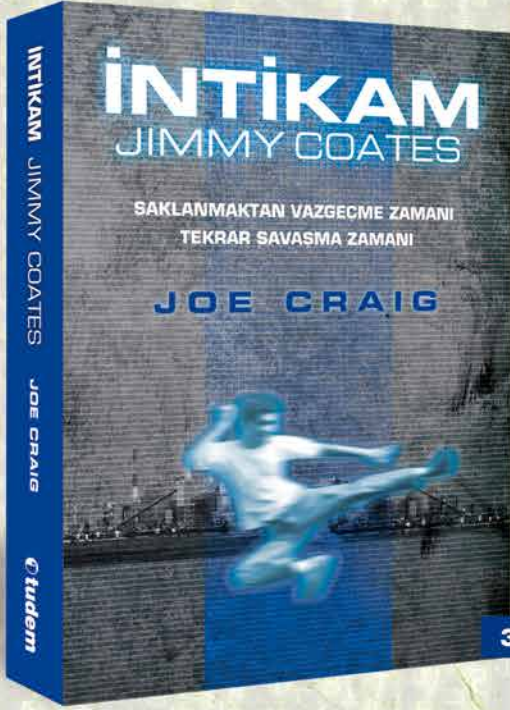
"Kemirmiş!" diye homurdandı Oskar. Etrafına bakındı.

Hertha Nerede?

Dikkat, falsolu top!
Futbolseverlere 40 bulmaca
Silke Moritz
Resimleyen: Achim Ahlgrimm
Çeviren: Aysin Önen
Dilembik Yayınları/ 95 sayfa

HIZ, GÜÇ VE ÖLÜMCÜL İÇGÜDÜLER...

3. Kitap

Serinin ilk kitabı *Kaçış* ile başlayıp *Hedef* ile devam eden serinin üçüncü kitabı *İntikam*'da heyecan doruğa çıkıyor. İngiliz Gizli Servisi'nden kaçan Jimmy ve ailesinin hayatı tehlikededir. Bu yüzden Amerika'da saklanacak bir yer aramaktadır.

Ama kaçması yetmez.

Düşmanları onun peşindedir.

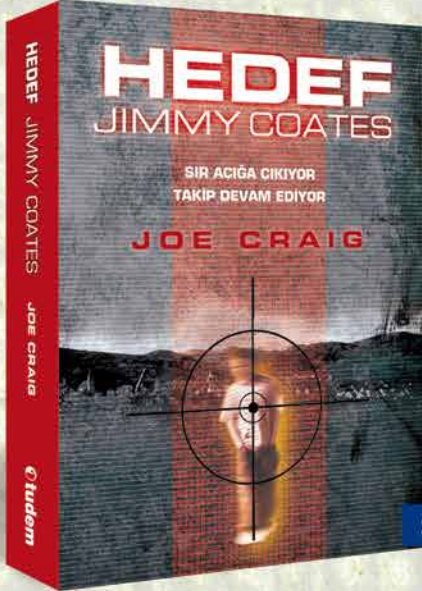
Onlar her şeyi görür.

Onlar her gölgededir.

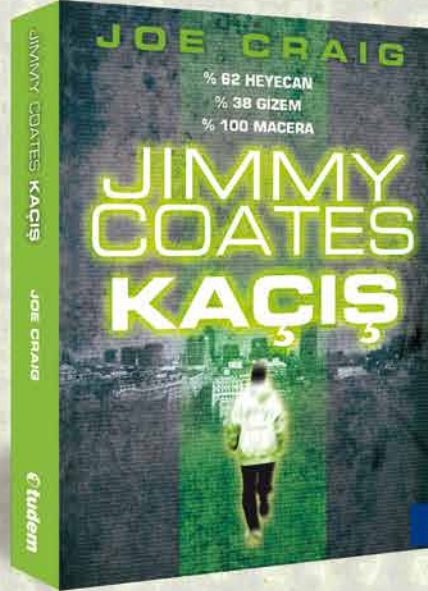
Onlar Jimmy'nin beyninin içindedir artık.

Bu kaçışı sonlandırmanın vakti gelmiştir.

Tehlike ve sıra dışılıklarla dolu seri maceranın üçüncü kitabı sizleri bekliyor.

2. Kitap

1. Kitap

Kitap okumayı sevmeyen erkekleri bile etkileyecek, bilgisayar oyunlarının başından kalkıp kitabın sayfalarına gömülmelerine sebep olacak.

Books for Keeps

Sürükleyici ve zekice yazılmış bi macera kitabı. The Bookseller Kitap okumayı sevmeyen erkekleri bile etkileyecek, bilgisayar oyunlarının başından kalkıp kitabın sayfalarına gömülmelerine sebep olacak.

Books for Keeps

Sürükleyici ve zekice yazılmış bi macera kitabı.

The Bookseller

Engel tanımayan bir dostluk öyküsü

Resimler: Mustafa Delioğlu, "Mutlu ve Zorlu Yıllar"

İki çocuk hayal bile edemeyecekleri kadar güzel bir arkadaşlık kurarlarsa ne olur?

Bu kitapta Coşkun, Özge ve sevimli mi sevimli köpekleri Kuzgun ile tanışacaksınız. Şimdiden uyaralım; birlikte yaşadıkları maceraları okurken bazen keyiflenecek bazen de hüzünleneceksiniz. Kahramanlarımızın arasındaki ilişkiler sayesinde iyilik, kötülük, sevgi, hoşgörü, yardımlaşma ve duyarlılık gibi yaşamımızın içindeki duygulara farklı gözlerle bakmayı öğreneceksiniz. İyi okumalar!

ÇAĞDAŞ TÜRK EDEBİYATI

